

# **Läkare mot kärnvapen**

## **Læger mod kernevåben**



Informationsblad – Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK) – Danske læger mod kernevåben (DLMK)  
Newsletter – The Swedish and Danish Sections of IPPNW,  
International Physicians for the Prevention of Nuclear War

Nr 108 MARS 2007



**Girl Power i Teheran! Samtal om kärnvapen mellan svenska och iranska läkarstudenter. Sid 19 och baksidan**



PSR-kampanj mot USA:s planer på att anfälla Iran.

**Vilka följder skulle en kärnvapenattack få?**

Läs på sid 22

## Summary in English

The Trident protests continue. Soon, probably before the end of March, the British parliament will take the decision on the renewal of the Trident Missile System. Faslane in Scotland is the base for the four submarines that carry the British nuclear arsenal. During two days in January, doctors and other health workers blocked one of the main entrances to the submarine base. Protests are going on for a whole year in the action called *Faslane 365*. Read the article by the Swedish medical student Thomas Silfverberg who took part in the Faslane manifestation.

A British decision to keep the Trident nuclear arms system for the decades to come would be a serious threat to the NPT, increasing the risk of nuclear proliferation. Frida Sundberg, in her leading article, criticizes Swedish foreign minister Carl Bildt for ignoring nuclear disarmament as one of the three main pillars of the NPT (the others being

non-proliferation and the right to use nuclear power for non-military purposes). A similar criticism was put forward by Danish affiliate DLMK in a meeting at the Danish foreign ministry. Unfortunately, the response was that the Danish government regards nuclear weapons as indispensable for European security.

"Kissinger wants to abolish nuclear weapons" is the headline of an article by IPPNW co-president Gunnar Westberg. He reports about an article in the Wall Street Journal, where a group of distinguished former US politicians write that the US must take the lead in nuclear disarmament. Only a world without nukes will be a world that is reasonably safe, is the core message from Henry Kissinger and his co-writers.

South Asia is a region where nuclear proliferation is already manifest. The IPPNW and SLMK ambitions to support the anti-nuke movements in this

region is mirrored in three articles in this number of LMK. Klas Lundius reports from a visit to Nepal, where SLMK and SIDA have run a project together with Physicians for Social Responsibility Nepal, financing a peace office in Kathmandu. The project has made it possible for PSRN to support the democratic development in the country.

You will also find two articles from a visit by SLMK to Iran. Read about meetings between Swedish and Iranian doctors, laying the ground for an IPPNW-affiliate in Iran. Read also about medical students from the two countries discussing the serious issue of nuclear weapons but also getting friends, smiling and laughing together.

Finally, a US nuclear attack on Iran would have disastrous consequences. Read about the PSR campaign against American plans for a war on Iran.

ULF KÖNIG, JAN LARSSON

### DLMK/SLMK – presentation

**Läkare mot kärnvapen** är en kvartalstidskrift som ges ut av föreningen **Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK)** och **Danske læger mod kernevåben (DLMK)**. SLMK har ca 5000 läkare, medicinstudenter och stödpersoner som medlemmar; DLMKs medlemsantal är ca 350. Föreningarna är de svenska och danska grenarna av **International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)** med ca 150 000 läkare i ca 50 länder som medlemmar. SLMK, DLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapnens medicinska effekter. IPPNW har huvudkontor i Boston och leds av två ordföranden ("co-presidents").

### Författaranvisningar

Redaktionen välkomnar manuskript som behandlar SLMKs/DLMKs arbetsområde. Bidragen tas helst emot via e-post, som bifogat Worddokument. Det går även bra att skicka texten på diskett/cd. Bifoga gärna foton, allra helst digitala bilder med hög upplösning. Papperskopior går också bra. Fäst inga gem på foton och skriv inget på dem, ej heller på baksidan – sätt istället en nummeretikett på baksidan och bifoga bildtext separat. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och korta bidragen. Tiden från manusstopp till postdistribution har kortats till en månad för att tidningens innehåll ska bli färskare. Detta kräver att **tidpunkten för manusstopp iakttas strikt**.

### Från redaktörerna

Under SLMK:s besök i Iran möttes studenter från de två länderna. Omslagsbilden visar Wenjing, läkarstudent och aktiv inom SLMK, tillsammans med Leila, läkarstudent och poet från Iran.

Läs om Girl Power på sidan 19.

Bild: Kristina Levander

### Utgivningsplan

Nr	Manusstopp	Distribution
109	1/5 -07	juni
110	1/9 -07	oktober
111	1/12 -07	december
112	1/2 -08	mars



### Svenska Läkare mot Kärnvapen

Informationsblad nr 108, mars 2007  
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 6 000 ex

#### Ansvarig utgivare:

Jan Larsson  
Linnégatan 2 H  
753 32 UPPSALA  
Tel 018-14 62 12  
E-post: jan.larsson@slmk.org

#### Red för detta nr:

Jan Larsson och  
Ulf König

#### Tryckeri:

Perstorps Tryckeri AB  
Perstorp

#### Grafisk red. & formgivn:

Gösta Mårtensson  
Mossvägen 20  
284 34 Perstorp  
Tel: 0435-356 45  
E-post: info@pptryck.se

Manusstopp för nästa nr (109): 1 maj, 2007

Manus till nästa nr skickas till: Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av kansliet i Perstorp, adr se sid 3.

Tryckt på miljögodkänt papper.

**AKTUELLA  
SLMK-ADRESSER M M**

**SLMKs ordförande**

Frida Sundberg  
Norra Ågatan 5B  
416 49 Göteborg  
Tel 031-700 88 08  
E-post:  
frida.sundberg@slmk.org

**Kanslichef**

Klas Lundius  
Håkantorpsmölla  
284 91 Perstorp  
Tel: 0435-351 58  
Fax: 0435-353 27  
Mobiltel: 070-520 83 58  
E-post:  
klas.lundius@slmk.org

**Medlemsreg o bokföring**

Margareta Gustafsson  
Tel: 0435-351 58  
Fax: 0435-353 27  
E-post:  
margareta.gustafsson@slmk.org

**Kansli för**

**Stockholmsregionen**

Annika Rådberg  
Svenska Läkarförbundet  
(Villagatan 5), Box 5610  
114 86 Stockholm  
Tel: 08-790 33 05  
E-post: annika.radberg@slf.se

**Läkarfonden för  
Förebyggande av  
Kärnvapenkrig**

Postgiro: 90 10 90 – 1  
Bankgiro: 901 – 0901

**Medlemsavgift 2007:**

290 kr resp 100 kr (stud),  
sätts in på pg 90 10 90 – 1  
eller bg 901 – 0901  
Prenumeration på "Läkare  
mot kärnvapen" ingår.

**SLMKs hemsida:**

www.slmk.org

**IPPNW:s hemsida:**

www.ippnw.org

\* \* \*

**Landsnummer – telefon:**

Sverige: 0046 -  
Danmark: 0045 -

**AKTUELLA  
DLMK-ADRESSER:**

Se sid 26.

# INNEHÅLL NR 108

<b>Utrikes- och säkerhetspolitikens frågor måste idag ta sin utgångspunkt i de globala utmaningarna</b>	4
Ledare	
<b>Kissinger vill avskaffa kärnvapnen!</b>	5
<b>Läkare och vårdpersonal protesterar mot brittiska kärnvapen</b>	6
<b>Internationell kampanj för nedrustning av kärnvapen</b>	7
<b>Besök från Kazakstan</b>	8
<b>Albert Schweitzers appeller i NRK 1957-58</b>	10
<b>Har SLMK bidragit till fred och demokrati i Nepal?</b>	12
<b>MITTUPPSLAGET</b>	
<b>Bilder från besöket i Nepal</b>	14
<b>Studenterna och det amerikanska nukleära arvet</b>	16
<b>SLMK öppnar dörrar och skapar förutsättningar för samarbete</b>	17
<b>Girl Power i Teheran</b>	19
<b>Ingen officielle indvendinger fra Danmark mod fornyelse af UK's atomvåben-systemer</b>	20
<b>DLMK-brev til Udenrigsministeriet</b>	21
<b>Medicinska konsekvenser av en nukleär attack mot Iran</b>	22
<b>Internationell utblick</b>	23
<b>DLMK:s bestyrelse</b>	26
<b>SLMK:s styrelse</b>	27
<b>BAKSIDA</b>	
<b>SLMK-besök i Iran</b>	28



## ”Om utrikes- och säkerhetspolitikens frågor förr ofta hade sin bas i en nationell agenda, måste de idag i växande grad ta sin utgångspunkt i de globala utmaningarna.”

Så sade Carl Bildt i sin utrikespolitiska deklaration för några dagar sedan. Han har rätt i detta. Vi är alla på den här planeten beroende av varandra. Vi påverkar alla livsbetingelserna för varandra, oavsett om det gäller koldioxidutsläpp, livsglädje eller hotfullt beteende. Men han har också rätt i att vi måste se utmaningarna som vi möter och de möjligheter som finns i dem. Vi kan inte, utifrån nationella agendor, söka vinstmaximering för den ena eller andra staten/ismen. Vi måste som människor på den här planeten anta utmaningen att överleva med god livskvalitet. Men hur skall vi uppnå detta? Hur skall vi hitta win-win-lösningar, lösningar som gynnar oss alla på sikt och i sin helhet?

En utrikespolitisk deklaration kan ses som ett försök att omsätta den allmänt goda intentionen i konkret politik. Det är i detta steg som det är sorgligt att se en så pass erfaren person som Carl Bildt presentera en deklaration som innehåller några så uppenbara svagheter.

”Det finns anledning att se med stort allvar på tendenser till ökad spridning av massförstörelsevapen och uppluckring av ickespridningsregimen, NPT. En värld med allt fler kärnvapenmakter blir en värld som kommer allt närmare kärnvapenkriget.”

I förstone låter kanske detta inte alls konstigt. Tvärtom. Det gnar inte mänskligheten om fler stater skaffar sig kärnvapen. Så långt har han rätt. Men genom sitt val av formuleringar visar Bildt att han ansluter sig till en linje som står mycket långt från traditionell svensk nedrustningspolitik. Detta är ytterst illavarslande inför den kommande förhandlingsrundan om ickespridningsavtalet (NPT). Carl

Bildts uttalande måste antingen bero på okunnighet eller så är det ett uttryck för hans övertygelse; jag vet inte vad som är värst.

NPT är ett avtal som står på tre ben: icke-spridning, nedrustning och rätten till civil kärnkraft. Genom att bortse från nedrustningsaspekten, ansluter sig Bildt till kärnvapenstaternas klassiska argumentation för att slippa nedrusta. Extra anmärkningsvärt är detta när nu till och med en person som Kissinger insett realiteterna och USA:s ansvar att gå före i kärnvapenedrustningen. Likaså är det ytterst beklagligt i dessa dagar då britterna står inför ett avgörande beslut om huruvida man skall investera enorma ekonomiska belopp i modernisering av sitt kärnvapensystem. Om kärnvapenstaterna anser sig behöva behålla och upprusta sina kärnvapen, hur skall de då kunna argumentera för att andra skall avstå från att skaffa sig kärnvapen? Utifrån Blixrapporten borde Bildt ha kunnat formulera att ”en värld med kärnvapen kommer oundvikligen allt närmare kärnvapenkriget, endast total kärnvapenedrustning kan befria oss från den risken”. Med vilken instruktion åker svenska diplomater till *NPT prepcom* i Wien i vår?

Genom att tala om massförstörelsevapen UNS ansluter sig Bildt till den grupp av debattörer som reducerar kärnvapen till ett massförstörelsevapen bland andra. Den här retoriska figuren används ofta av dem som vill kunna vedergälla terroristattacker med kärnvapen. Det finns inget massförstörelsevapen som är försvarbart, men än så länge står kärnvapen i en klass för sig i fråga om destruktivitet.

”En borgerlig regering kommer att säkerställa att icke-spridning och

nedrustning är prioriterade på EU:s och FN:s dagordning”. Så svarade moderaterna på den enkät som SLMK skickade ut till samtliga riksdagspartier inför valet. Så – vad har hänt med detta löfte om ett nedrustningsrekvisit?

Och vad har hänt med nedrustningskravet på EU-nivå? Vad kommer EU att säga vid NPT prepcom? Och hur har Carl Bildt agerat för att minska kärnvapnen i Europa? Vilken press har han satt på sina franska och brittiska kolleger att omedelbart, irreversibelt och transparent avskaffa sina kärnvapen? Och varför fick frågan om kärnvapnen i Europa inte plats i den utrikespolitiska deklarationen? Trots att Bildt ger säkerhetspolitiken inom EUs ramar högst prioritet ger han inget svar på hur han tänkt använda EU och den transatlantiska länken för att uppnå kärnvapenfrihet.

”Sverige skall vara pådrivande när det gäller utvecklingen av den Europeiska unionen som global aktör inte minst när det gäller freds- och säkerhetspolitiken. Vi vill verka för att EU genom en bred och effektiv utrikespolitik är väl rustat för att möta de globala utmaningarna som Europa och världen står inför. På denna grund vill vi också stärka det transatlantiska samarbetet.”

Så, Carl Bildt, jag är inte hallänning men väl människa och europé. Som sådan är jag intresserad av att få veta vad du tänkt göra för kärnvapenedrustningen. Som människa vill jag bo på en kärnvapenfri planet, men som blygsam europé kan jag tänka mig att börja i det lilla, t ex med ett kärnvapenfritt Europa. Jag gör det jag kan. Vad gör du?

# Kissinger vill avskaffa kärnvapnen!

Under rubriken "En värld fri från kärnvapen" i Wall Street Journal den 4 januari skriver George P Schultz, William Perry, Henry Kissinger och Sam Nunn om det ökade kärnvapenhotet i världen och möjligheten att skrota kärnvapnen för gott. Dessa fyra är alla äldre statsmän som varit ledande i den amerikanska säkerhetspolitiken under många presidenter. Kissinger anses även idag vara inofficiell utrikespolitisk rådgivare till president George. W. Bush. Vad har hänt?

Jo, artikelförfattarna räknar med att kärnvapen kommer att spridas till allt fler länder och till slut även till terrorister. Det gör att USA inte längre kan förlita sig på atomvapens avskräckande effekt. Faran för att de verkligen kommer till användning, även mot USA, ökar. De ansträngningar som görs för att hindra spridningen kommer inte att vara tillräckliga.

I stället förordar statsmännen tanken på en kärnvapenfri värld. De betonar att USA:s ledarskap är nödvändigt. Kärnvapnen måste avskaffas och USA måste ta ledningen – just vad vi i IPPNW alltid har sagt!

Detta är en oväntad slutsats av Nordkoreas kärnvapentest och av Irans program för urananrikning, oväntad framför allt med hänsyn till författarnas tidigare ståndpunkt. Men slutsatsen är logisk och visar att även äldre herrar - Kissinger är 86 år - kan tänka om. Att risken för ett kärnvapenkrig ökar just nu är de flesta eniga om. The berömda "dome-dagsklockan" på omslaget till tidskriften Bulletin of the Atomic Scientists, som vill visa hur nära vi kanhända är ett världsförödande kärnvapenkrig, ställdes den 17 januari fram två minuter och visar nu fem minuter i tolv.

Tanken att kärnvapenspridningen minskar de amerikanska kärnvapens avskräckande förmåga är central i artikeln i Wall Street

Journal. Från freds rörelsen har man ofta vänt på argumentet: Så länge det finns kärnvapen blir det krig. Ett exempel på detta är Irak-kriget. Om inte "svampmolnet över Manhattan" frammanav Condoleezza Rice i hennes TV-tal hade det troligen inte varit möjligt att få den amerikanska opinionen att acceptera ett angrepp på Irak.

På samma sätt kan bilden av Irans president Ahmadinejad med tillgång till kärnvapen, som skulle kunna avfyras mot Israel, användas som skäl för ett "förebyggande" anfall mot Iran. Den amerikanska regeringens doktrin om "counter-prolifera-tion" i stället för "non-prolifera-tion", alltså att med maktmedel ersätta internationella avtal för att hindra kärnvapenspridningen, innebär att man måste hota med krig, ett hot som man till slut kan bli tvungen att fullfölja.

Vid vårt besök i Iran nyligen – som vi berättar om på annan plats i detta nummer av LMK - upplevde vi påtagligt detta hot. Oron för ett krig tycks vara närvarande i människors tankar. Dagstidningarna har varje dag någon förstasidesnotis eller artikel kring krigshotet. USA:s ökade uppladdning i Persiska viken, gripandet av iranier i Irak, nya missiler från Irans sida, TV-program kring de detaljerade planer för kärnvapnens användande mot Iran som finns allmänt tillgängliga på Internet, allt bidrar till oron. USA:s konsekventa vägran att förhandla direkt med Iran gör att allt fler tror på ett kommande anfall. En ökad spänning mellan länderna kan leda till misstag och missförstånd som utlöser ett krig.

Ett scenario som diskuterades var ett isolerat amerikanskt anfall på anläggningen för urananrikning i Natanz som ligger i öknen utan större befolkning i närheten. Det skulle inte leda till en så stor förödelse att den allmänna opinionen i USA blir

alltför upprörd, den amerikanska regeringen skulle kunna hävda att man försvagat Irans kärnvapenprogram avsevärt, och skulle kanske vinna inrikespolitiskt stöd. Åter skulle vi alltså ha situationen att kärnvapen leder till krig.

Antingen man nu ser det på freds-rörelsens sätt, att kärnvapen leder till krig, eller som Kissinger och hans kolleger, att kärnvapen inte längre avskräcker den som vill hota USA, blir slutsatsen att USA har mycket att vinna på att ta ledningen för kärnvapnens avskaffande. Detta är en uppfattning som inte på många år framförts av några representanter för den amerikanska regeringen. Reaktionen på artikeln har varit mycket sparsamma. Mikhail Gorbatsjov har dock i Wall Street Journal skrivit en instämmande kommentar där han även betonar Rysslands och Europas ansvar. Varför denna tystnad i amerikansk media?

Om vi nu försöker att ställa oss vid Kissingers utsiktspunkt mot framtiden, bör vi utgå från den grundläggande amerikanska militära doktrinen att de amerikanska vapnen är till för att försvara USA:s intressen överallt i världen. I en värld utan kärnvapen är USA:s militära dominans närmast total. Det finns inte längre några verkligt allvarliga hot mot USA:s egen befolkning som en motståndare skulle kunna använda. Så kärnvapnens avskaffande är en naturlig del i den "realistiska" utrikespolitik som Kissinger alltid stått för.

Själv föredrar jag definitivt en värld utan kärnvapen, dominerad av USA, före en värld med kärnvapen, och dominerad av USA i något mindre grad. Kärnvapenkriget är en oåterkallelig förstörelse, en orättvis världsordning är övergående.

*Gunnar Westberg*

# Läkare och vårdpersonal protesterar mot brittiska kärnvapen

Ska Storbritanniens kärnvapensystem "Trident" genomgå en modernisering? Detta fortsätter att vara en het fråga. Hela Storbritanniens kärnvapenarsenal finns på fyra ubåtar som var och en kan bära 48 kärnstridsmissiler. Flottbasen Faslane utanför Glasgow är hemmabas för dessa ubåtar. Det brittiska parlamentet kommer inom kort (i mars som det ser ut idag) att fatta ett beslut om huruvida man ska satsa mellan 20 och 30 miljarder brittiska pund på att modernisera detta vapensystem. Ubåtarna måste i sitt nuvarande skick tas ur bruk någon gång efter 2020, pga. av att de helt enkelt kommer att vara för gamla.

I syfte att nyansera den brittiska debatten genomförde sjukvårdspersonal och medicinstuderande från hela Storbritannien samt Irland, Tyskland och Sverige olika aktioner i Glasgow och vid flottbasen 25 och 26 januari. En provisorisk "klinik" sattes upp utanför The Glasgow Royal Concert Hall där förbipasserande kunde få sitt blodtryck uppmätt medan Trident diskuterades. Många



9 läkare blockerar ingången till flottbasen Faslane i Skottland. Foto: Roland Dye.

konstaterades ha högt blodtryck som då förklarades med att de möjligen kände sig oroliga för Storbritanniens framtida kärnvapenpolicy. Alla fick utskrivet ett recept där dialog i frågan orderades "så ofta och så snart som möjligt".

På kvällen den 25 januari anordnades en sk *Burns supper* utanför huvudingången till flottbasen Fas-

lane. Den 25 januari är Burns Day för att hedra minnet av den skotske poeten Robert Burns, som bland mycket annat ville förmedla vikten av förståelse och möten över gränserna. En tanke som i allra högsta grad är relevant att påminna om i dagens samhälle. Under middagen spelades säckpipa och BBC Radio Scotland intervjuade flera deltagare live vid femnyheterna som svar på försvarsministerns uttalande samma dag om att ubåtar även i framtiden kommer att vara Storbritanniens bästa alternativ för kärnvapen. Och att de är essentiella för den nationella säkerheten.

Påföljande dag fortsatte blockaden utanför huvudingången. Deltagarna bar vita rockar eller neongula protesttröjor, sjöng fredssånger, talade i megafon och dansade medan personalen på flottbasen kom och gick. Den provisoriska kliniken sattes upp vid ingången där deltagarna konsulterade varandra med megafon. För att få lite mer mediauppmärksamhet valde nio stycken läkare att blockera ingången till basen genom att lägga sig ner på marken. Dessa personer blev enligt gängse regler arresterade. Allt sköttes helt utan konfrontationer. Läkarna visste precis vad det innebar och det samma gällde poliserna. Läkarna skickades till häktet och släpptes



Dr John Anderson vid megafonen. Foto: Roland Dye.

senare under eftermiddagen utan personliga konsekvenser. Fotografier och pressreleaser skickades ut till en mängd dagstidningar i Storbritannien.

Det som slog mig mest under dessa dagar var det stöd och den medvetenhet som människorna i Skottland visade oss. Jag fick uppfattningen att det finns en stark opinion mot dessa kärnvapen och att många anser att kärnvapnen är illegitima och helt enkelt kontraproduktiva. Till och med flertalet av poliserna som bevakade manifestationen vid flottbasen och som sedermera arresterade de nio läkarna, förklarade att de tyckte att protesterna var viktiga och gav sitt stöd till deltagarna. Nu får vi bara hoppas att samma övertygelse når det brittiska parlamentet!

*Thomas Silfverberg*  
thomas.silfverberg@slmk.org



Allmänläkaren Trevor Trueman Malvern blir arresterad. Foto: Roland Dye.

## Internationell kampanj för nedrustning av kärnvapen

Sedan världskongressen i Helsingfors är en av IPPNW:s stora satsningar International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN, I can, jag kan). Kampanjen satsar på att binda samman det arbete som redan görs för nedrustning av kärnvapen av de olika ländernas medlemmar samt på att förnygra, ge ny energi och symbolik åt arbetet. Målet är att skapa en stark internationell opinion. Det är framför allt den australiensiska organisationen MAPW (Medical Association for Prevention of War) som under ledning av Felicity Hill jobbar med att ta fram kampanjen. Man har fått anslag från Poola Foundation<sup>1</sup> för att driva projektet.

Målen med ICAN är att jobba för proportionell nedrustning samordnad via en konvention mot kärnvapen, Nuclear Weapons Convention (NWC), som togs fram redan för många år sedan av bland annat IPPNW. Den bygger på samma principer som konventionen för nedrustning av kemiska vapen som ju verkligen fungerat. ICAN har som mål att kärnvapenstater omedelbart skall sluta med s.k. vertikala

proliferation (uppgradering, modernisering och testning av kärnvapen) samt att horisontell proliferationen (spridning till nya stater) skall förbyggas. Vidare måste de stater som skrivit på icke-spridningsavtalet (NPT) leva upp till de löften de avgett. Till sist, kärnvapen skall tas ur hair-trigger-alert.

ICAN-kampanjen kommer att lanseras i flera olika länder redan i april, med stora festliga arrangemang. Och den stora internationella lanseringen blir på NPT Prep Com i Wien 30/4-11/5 i år. Arbetet med att ta fram en enkel men användbar logo är snart klart.

Intressant i det här sammanhanget är också den diskussion om Trident som pågår i Storbritannien just nu. Trident är Storbritanniens kärnvapenarsenal: fyra ubåtar med tillhörande kärnvapen. Det är sagt att Storbritanniens regering i mars månad kommer besluta om man skall förnya hela arsenalen. Det nya systemet skulle i så fall stå klart år 2020, vara i tjänst fram till år 2060 och kosta cirka 20 miljarder pund. Under hösten 2006

var Nuclear Weapons Inheritance Project (NWIP) i London och genomförde aktionen Target London på Trafalgar Square. Då talade man med förbipasserande engelsmän om just detta. Responsen var att man inte ville att denna förnyelse skulle ske.

Under hösten 2007 kommer IPPNW att arrangera en konferens i London med inbjudna vetenskapsmän för att belysa nedrustningsfrågan i allmänhet och Trident i synnerhet. Konferensen är även en del i lanseringen av ICAN-kampanjen. Runt konferensen kommer både läkare och medicinstuderande att delta i aktioner för att skapa uppmärksamhet inför allmänhet och media.

Om någon SLMK-medlem är intresserad av att få veta mer eller vill hjälpa till i arbetet med ICAN-kampanjen eller konferensen i London – hör av er till undertecknad!

*Martina Grosch*

<sup>1</sup> The Poola Foundation är en australiensisk filantropisk stiftelse, inriktad på miljö- och rättvisefrågor



# Besök från Kazakstan

En dag i slutet av januari, lagom till att det milda vädret slagit om och temperaturen precis krupit ner till minus tjugo, fick vi i Umeå besök av fyra läkarstudenter från Kazakstan.

Det hela började med att SLMK-studenterna Marit Hansson och Leo Stockfelt för ett år sedan var i Semipalatinsk

ningar där. Men med sig hade de kazakiska studenterna en presentation om sitt land, provsprängningarna som gjorts där och vad provsprängningarna haft för effekter på hälsan hos de människor som lever i området. Väl här berättade de allt de visste om Kazakstan, om kärnvapen och om de kazakiska prov-

vilket sammanfaller med skörden. Antalet människor som påverkats av radioaktiviteten är okänt men uppskattningar visar på över en miljon, kanske en och en halv.

Att cancerfallen har ökat i området var kanske inte så överraskande, men de kazakiska studenterna berättade att även andra sjukdomar har ökat. Ett av deras exempel var hjärt- och kärlsjukdomar och de berättade att risken att drabbas av stroke och hjärtinfarkt är mycket större bland dem som lever i närheten av provsprängningsområdet. Det var också en nyhet för oss att en större andel av befolkningen i område runt Semipalatinsk drabbats av cancer än i Hiroshima och Nagasaki. Inkarym, Dariyana, Vassilya och Asset tog även upp att människors hälsa hade påverkats av den psykiska stress som rädslan att man själv eller att någon anhörig ska drabbas av cancer och andra sjukdomar för med sig.



Umeå-gruppen och de kazakiska studenterna. Foto: Åsa Lindström.

i Kazakstan för att göra ett projektarbete. Där träffade de några studenter som var intresserade av att arbeta mot kärnvapen och som de berättade om SLMK och IPPNW för. Samtidigt hade vi i Umeå börjat prata om att kanske samarbeta med lokalgrupper i andra länder. Därför bjöd vi in Inkarym Shederbayeva, Dariyana Teleuova, Vassilya Gabdulkhakova och Asset Issayev som alla läser fjärde året på läkarprogrammet vid Semipalatinsk State Medical Academy. Efter en hel del trassel med visuminbjudningar som inte ville komma fram, faxar som inte fungerade och en mycket, mycket lång resa via fem flygplatser i tre olika länder landade de till slut på flygplatsen i Umeå.

## Provsprängningar i Semipalatinsk

Innan Inkarym, Dariyana, Vassilya och Asset kom till Sverige och Umeå visste vi inte mycket om Kazakstan eller om Semipalatinsk förutom att Sovjetunionen utförde kärnvapenprovspräng-

sprängningarna för oss i SLMK i Umeå och andra intresserade.

Vi fick lära oss att 458 provsprängningar utfördes mellan åren 1949 och 1989 varav 118 vid markytan eller i atmosfären. Vi fick också lära oss att de flesta av provsprängningarna ovan jord utfördes mellan augusti och november

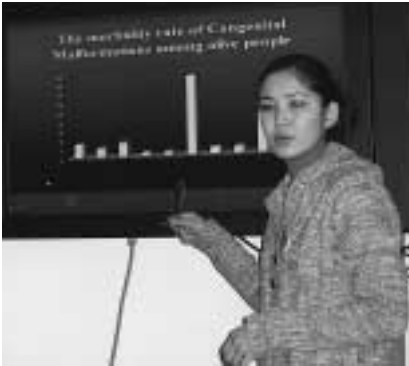
## Kärnvapenmotstånd i Kazakstan

Men Kazakstan är ju också ett land som faktiskt gjort sig av med de kärnvapen de haft. Vi fick inte bara höra om kärnvapensprängningarnas alla effekter på hälsan utan när Inkarym, Dariyana, Vassilya och Asset berättade om anti-kärnvapenrörelsen Nevada-Semipalatinsk som startades av Olzhas Suleimenov 1989, fick vi också höra positiva exempel på att det går att



Från vänster: Asset, Vassilya, Inkarym samt Dariyan. Foto: Åsa Lindström.





Inkarym visar statistik från Kärnvapentesterna i Semipalatinsk. Foto: Klas Lundius.

påverka saker och ting. De berättade om de stora demonstrationer som hölls i Kazakstan mot kärnvapenprovsprängningarna och som resulterade i att provsprängningsområdet stängdes 1991 samt om "Central Asian Nuclear Weapon Free Zone" som undertecknades av Kazakstan, Kirgisistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan i Semipalatinsk i augusti förra året.

Tanken med de kazakiska studenternas besök i Umeå var inte bara att vi skulle få lära oss massor om Kazakstan och de provsprängningar som gjorts där. Tanken var också att Kazakstan i fortsättningen inte ska vara en av de vita fläckarna på IPPNW-kartan och att vi skulle hjälpa Inkarym, Dariyana, Vassilya och Asset att starta en lokalgrupp i Semipalatinsk. Tiden var som alltid alldeles för kort men vi hann i alla fall med att sitta ner lite för att prata om SLMK och IPPNW, vilka frågor vi jobbar med och framför allt hur. Inkarym, Dariyana, Vassilya och Asset kommer att diskutera vidare med sina kursare som de vet är intresserade av kärnvapenfrågor och försöka dra i gång en studentgrupp vid sitt universitet. För dem känns det självklart allra viktigast att jobba med att sprida information om kärnvapens effekter. Någon gång i framtiden skulle de gärna vilja organisera en konferens i Semipalatinsk om just vilka hälsoeffekter kärnvapen har.

### Besök i Stockholm

Efter några dagar i Umeå skyndade de kazakiska studenterna vidare söderut för att träffa SLMKs styrelse som hade möte i Stockholm. Där hann de också med att hålla sin presentation om Kazakstan och provsprängningarna för Stockholmgruppen och Nätverket för kärnvapenedrustning. Innan det var

dags att återvända till Semipalatinsk och studierna träffade de Thomas Silfverberg och Wenjing Tao i Stockholm för att prata mer om IPPNW, hur man kan jobba mot kärnvapen och om Nuclear Weapons Inheritance Project, ett projekt som de är intresserade av och som de hade många frågor om.

Självklart blev det inte bara kärnvapenprat under kazakernas besök här. Bland mycket annat hann vi med att lyssna på kazakisk musik, bjuda på svensk mat och få beskrivningar av

kazakiska nationaldrycker och delikatesser som tunga och örön. Som alltid var det en stor inspiration att träffa och lära känna människor från ett annat land och att samtidigt lära sig massor av nytt.

**Kazakstan med sin historia känns som ett viktigt land i kampen mot kärnvapen och detta nystartade samarbete mellan Sverige och Kazakstan kommer förhoppningsvis att fortsätta i framtiden.**

Åsa Lindström

## Landskamp:

### Kazakstan (utan Borat) vs Sverige (med Karin och Anders)

Före vårt första möte med studenter från Kazakstan var våra trångsynna svenska hjärnor fulla med fördomar om landet. Möjligen något färgade av höstens Borathysteri.

#### 1. Moderna tekniska prylar:

**Kazakstan:** Mobiltelefoner, Mp3-spelare och laptop av senaste modell.  
**Karin och Anders:** Nokia från 2000 och en SonyEricsson som sett sina bästa dagar.

Kazakstan 1, Sverige 0.

#### 2. Kläder och accessoarer:

**Kazakstan:** Uttänkt, välklätt och trendigt. Hade uppsättningar för varje tillfälle.

**Karin och Anders:** Luggslitet ylle är väl inte särskilt på?

Kazakstan 2, Sverige 0.

#### 3. Nationaldryck:

**Kazakstan:** Vi fick många exempel, men mest intressant var deras högtidsdryck till nyår. Kött, potatis, hästmjölk och alkohol ingår. Allt mals ned till en härlig blandning.

**Karin och Anders:** Vi lämnade Walk Over på den deltävlingen.

Kazakstan 3, Sverige 0.

#### 4. Engelska kunskaper:

**Kazakstan:** Höll intressant och långt föredrag om sitt land och kärnvapen på engelska.

**Karin och Anders:** Under frukostmöte med dem, så skulle vi förklara vad snus är för något. – Oh, Swedish spe-

cial tea? –No no, Swedish specialty. Kazakstan 3, Sverige 1.

#### 5. Musik:

**Kazakstan:** Hiphop och kärleksballader med exotiska toner av nationalinstrumentet "dumbra".

**Karin och Anders:** Anders kommer från Dalarna och från Dalarna kommer allt gott.

Kazakstan 3, Sverige 2.

#### 6. Kunskap om Läkekonst:

Varför känns det alltid som att andra studenter kan mer än vi?

Kazakstan 4, Sverige 2.

#### Konklusion:

De flesta fördomar slogs sönder och samman med en förkrossande seger till Kazakstan. Vi är inte dåliga förlorare, vi lärde oss mycket av besöket och vi är redo för nya spännande landskamper i Porto 2007.

Karin Svensson och Anders Olsson

#### Ett tack-mail

"We were very happy to visit your country, to get acquainted with you and IPPNW. And we hope that we'll continue our communication not only on the level of students, but also between doctors."

Dariyana Teleuova

# Albert Schweitzers appeller i NRK 1957-58

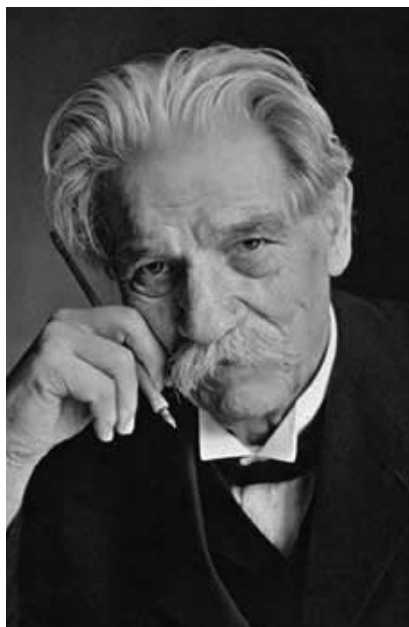
I alt fire anti-atomvåpen-appeller fra Albert Schweitzer ble oversatt av NRK og lest opp av Nobel-komiteens formann Gunnar Jahn, den første 23. april 1957, de øvrige i april 1958. De to første handler om atomprøvesprengninger, de to siste om å avskaffe atomvåpen. Appellene bærer preg av inngående kjennskap til temaene på den tid, og er medisinsk folkeopplysning på sitt aller beste.

Atomalderen, som gjorde sin entré med bombene over Hiroshima og Nagasaki i 1945, gikk inn i en ny fase ved sprengningen av den første hydrogenbomben i 1952. Dette ble en vekker for mange vitenskapsfolk som forsto at jorda var i ferd med å forgiftes av radioaktivt nedfall fra de atmosfæriske prøvene. En av disse var Albert Schweitzer, som hadde fått Nobels fredspris i 1952 for sin etikk *Ærefrykt for livet* og sitt humanitære arbeid som lege i Afrika.

De to første appellene gir en glimrende forklaring av radioaktivitet, dens positive og negative virkninger, radioaktivt nedfall, opphopning av radioaktivt materiale i næringskjeden, og forskjellene på ytre og indre bestråling. Han trygler atommaktene om å innstille prøvene, og etterlyser en offentlig opinion som kan kreve prøvestans. "En slik offentlig mening trenger ikke noen avstemning eller kommisjonsbehandling for å gi seg til kjenne. Den virker *ved at den er der*. – Lykkes det å få slutt på atombombep prøvene, da er det som en morgen demring før håpets soloppgang som vår arme menneskehet lengter mot."

Det skulle imidlertid ta enda 6 år før atommaktene ble enige om et forbud mot atomprøver i atmosfæren. Det ble de ikke før de hadde funnet ut måter å fortsette prøvene under jorda.

Underjordiske prøver gir bare begrenset lokal forurensning, og det var først i 1996 at det ble ferdigforhandlet et forbud mot alle typer atomprøvesprengninger. Men dette forbudet er ennå ikke trådt i kraft fordi en del nøkkelland som USA nekter å ratifisere avtalen. Schweitzers appell er derfor fortsatt høyst aktuell.



Albert Schweitzer

De to siste appellene fra 1958 oppfordrer til å avskaffe atomvåpen. "Så vel forsøkene med som bruken av disse våpen betyr den grovste krenkelse av menneskerettighetene: prøveekspløsjonene fordi de selv i fredstid sprer sykdom og død... atomkrigen fordi den gjør landet ubeboelig for mennesker som selv ikke er med i krigen, gjennom radioaktiv infisering som truer hele menneskehetens videre eksistens, og fordi den er grenseløst grusom, uhyggelig og meningsløs. Derfor må atomkrig aldri bli virkelighet."

Han spør: "Hva er det som får stormaktene til å gi avkall på kjernefysiske våpen?" Det er ikke "at de blir enige om en avtale som garanterer en sikker kontrollordning... Tidligere forhandlinger har tydelig vist at dette er umulig. Tvert imot gikk forhandlingene i stå fordi partene ikke engang kunne enes om vilkårene for at drøftingene i det hele tatt skulle komme i gang" (noe som er blitt tydelig demonstrert i Nedrustningskonferansen i Geneve de siste 10 årene).

"Stormaktene skylder... seg selv og menneskeheten å gi avkall på atomvåpen uten vilkår. Nedrustningsforhandlinger skulle... ikke være forutsetningen for, men snarere konsekvensen av at atommaktene gir avkall på atomvåpnene."

"Når først atommaktene har gitt avkall på de kjernefysiske våpen, vil det bli FN's oppgave å få alle nasjoner til å forplikte seg til å avstå fra framstilling og bruk av disse våpnene – nå og for all framtid."

Schweitzers tanker har klar relevans til dagens behov, både når det gjelder å anerkjenne et forbud mot atomvåpen som en nødvendig ramme for nedrustningsforhandlinger, og når det gjelder å akseptere nedrustning som en forutsetning for ikke-spredning. Han var en klarsynt mann hvis tanker har gyldighet lenge etter hans død. Det ville være klokt av oss å ta lærdom av en av menneskehetens beste hjerner.

Kirsten Osen,  
rådsmedlem i Norske leger  
mot atomvåpen

## Ærefrykt for livet.

### En 50-års markering av Albert Schweitzers anti-atomvåpen appell 23. april 1957 i NRK.

Markeringen er kommet i stand som svar på invitasjonen fra Albert Schweitzer Fellowship, USA, om å delta i *Symphony of the Earth (Music for Life)* som er en musikkalsk markering av Albert Schweitzers etikk "Ærefrykt for livet" og hans appell i norsk radio 23. april 1957 i protest mot de atmosfæriske atomprøvesprengningene som holdt på å forgifte hele jorda med radioaktivt nedfall. Markeringen er planlagt som en musikkbølge som går rundt hele jorda 22. april 2007, og som i særlig grad bygger på egenaktiviteter

til ungdommer. Den har tre hovedmål: forbud mot atomvåpen, beskyttelse av miljøet og fattigdomsbekjempelse.

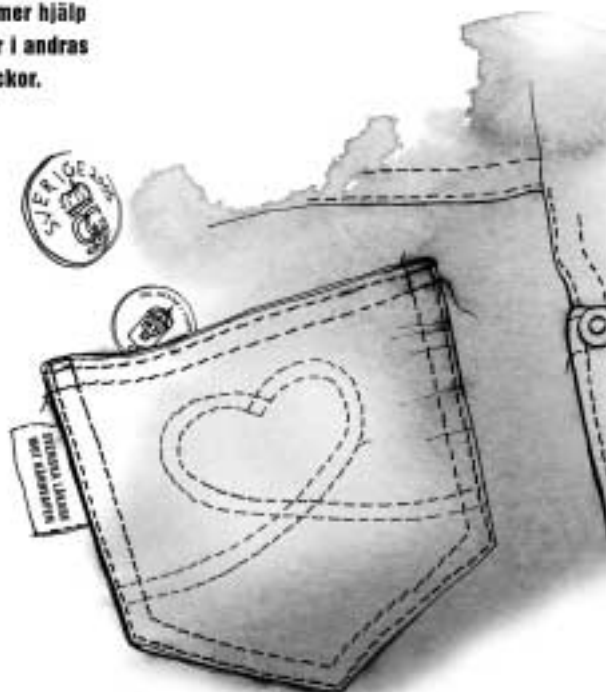
I Norge står Norske leger mot atomvåpen, professorer fra Universitetet i Oslo og Nei til atomvåpen bak initiativet. Universitetet i Oslo og det medisinske fakultet gir økonomisk støtte. Planene har fått vind i seilene takket være professor i medisinsk etikk Jan Helge Solbakk som har Albert Schweitzer som sitt spesialfelt. Vi har også hatt et

inspirerende samarbeid med Benin-konsul Olav Råmunddal og advokat Ingjald Ørbeck Sørheim som i likhet med oss andre har vært beundrere av Schweitzer helt fra ungdommen av.

For endelig program se hjemmesidene [www.legermotatomvapen.no](http://www.legermotatomvapen.no) og [www.neitilatomvapen.no](http://www.neitilatomvapen.no)

*Kirsten Osen og  
Ulrich Abildgaard*

**Ju mer dina  
sparpengar växer,  
desto mer hjälp  
hamnar i andras  
fickor.**



När du sparar i Humanfonden går varje år 2% av din fondförmögenhet till Svenska Läkare mot Kärnvapens viktiga arbete, och 98% till dig. Vi försöker naturligtvis få dina pengar att växa så mycket som möjligt för att Humanfonden ska vara en bra affär för dig, men också för att så mycket hjälp som möjligt ska hamna i andras fickor.

Hittills har Bancos kunder bidragit med drygt 5,4 miljoner kronor till Svenska Läkare mot Kärnvapen. Nu hoppas vi innerligt att Humanfonden får massor av nya sparare, att värdeutvecklingen blir minst lika bra som tidigare och att vi kan förmedla 5,4 miljoner till. Minst.

HUMANFONDEN I SAMARBETE MED  
SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

**BANCO**

TEL 0200-23 53 00 • WWW.BANCO.SE

TÄNK PÅ ATT INVESTERINGAR I FONDEN ALLTID INNEHÅR EN DEL AV RISKERNA. MEN GÄR SÅGÅ SÄFF OCH DER BÖR HISTORISKA AVKASTNINGSNIVÅER INOM GARANTI FÖR PLANFÖR SVARSTRECK. PENGAR SOM PLACERAS I FONDEN KAN BÄDA ÖKA OCH MINSKA I VÄRDE OCH DET ÄR INTE SÄKERT ATT DU KÄN TILLGÅNGA HELA DET INVESTERADE KAPITALET. INFORMATIONSBROSKYRN MED FÖLJANDE FONDENS VÄRDEMERKELSER OCH FÖRSTÄLLNINGAR KAN BEHÅLLAS FRÅN BANCO PÅ TELEFON 0200-23 53 00 ELLER HÄMTA PÅ WWW.BANCO.SE.

# Har SLMK bidragit till fred och demokrati i Nepal?

**Sedan 2005 har SLMK tillsammans med Physicians for Social Responsibility Nepal (PSRN) drivit ett fredskontor för Sydasiens i Kathmandu. Projektet stöds av SIDA och kommer att pågå till och med 2007. Varför Kathmandu? Jo, PSRN har goda relationer med de övriga länderna i regionen och har fungerat som en brygga mellan Indien och Pakistan.**

PSRN har sedan 1986 varit medlem av IPPNW. Föreningen har varit mycket aktiv och haft en bred verksamhet. Det är klart att man i detta fattiga land har annat att tänka på än kärnvapenhotet även om landet är helt omringat av kärnvapenländerna Kina och Indien. Ändå har framför allt studenterna haft ett antal kärnvapenföreläsningar och även Target X - projekt där man informerat allmänheten om kärnvapenproblemen i regionen. Hiroshima-dagen uppmärksammas varje år.

I januari åkte vi som ansvariga för SIDA-projektet till Kathmandu för att utvärdera fredskontoret och bedömningen var mycket positiv. Vi har haft kontakt med PSRN under åren och träffats vid flera tillfällen men inte i Nepal eftersom UD avrått från resor till följd av det osäkra politiska och stundtals farliga läget i landet. I kontoret i Kathmandu finns ett större samlingsrum, några mindre kontorsrum med internetuppkoppling via modem och ett omfattande bibliotek med litteratur som man inte finner på andra håll i landet. Hit kan även andra föreningar vända sig och har då möjlighet att läsa, men man lånar inte ut några böcker. PSRN har bland annat översatt en bok liknande den som finns i Afrika, "Where there is no doctor". Boken visar med enkla teckningar och skrift hur man kan lösa en rad medicinska problem på egen hand. Den distribueras ute i landet till en billig penning.

När det gäller det regionala arbetet så har man lyckats hålla ett antal möten, men endast en regional konferens mot planerat årliga. Samtidigt har man lagt ned stor kraft på att planera för IPPNW:s världskonferens i New Delhi under våren 2008, som förhoppningsvis kommer att leda till ett ökat intresse för IPPNW:s verksamhet i hela regionen. PSRN har drygt tio procent kvinnliga

läkare som medlemmar vilket speglar den sammansättning av läkare som finns i landet. Man har en kärna av aktiva medlemmar i Kathmandu, men många förflyttas ut i landet och är ofta utan kontakt med kollegorna i Kathmandu under lång tid.

## **Fred och demokrati i Nepal**

Nepal var tidigare en autokratisk monarki och politiska partier blev tillåtna först 1991. Trots en formell demokrati har kungen hela tiden haft en mycket stark roll i den politiska ledningen av landet. I februari 2005 genomförde kungen en statskupp och arresterade de politiska ledarna och människorättsaktivister inklusive medlemmar från PSRN. Pressensur infördes. Statskuppen enade de politiska partierna mot kungen, och ledde till de första politiska förhandlingarna med maoisterna i november 2005. De senaste tio åren har varit turbulent. Vid mäsakern den 2 juni 2001 dödades nio personer i den kungliga familjen inklusive den populära kungen och hans tronföljare. Den senare påstods vara mördaren vilket få tycks tro på. Den döde kungens bror som var mycket impopulär efterträdde honom. Denna händelse tillsammans med den maoistiska gerillans militära styrka har paradoxalt nog varit avgörande för de senaste årens demokratiutveckling. Det krig som sedan utvecklades till ett ställningskrig ledde till krigströtthet och till slut freds-förhandlingar.

Just den period som projektet omfattar visade sig bli en av de viktigaste i demokratiseringsprocessen i Nepal. Projektet startade i januari 2005 och precis en månad senare avskedade kungen regeringen och tog makten över regering och armé. Många aktivister och politiker fängslades, gick under jorden eller gick i exil. Även ordföranden i PSRN gick under jorden men fängslades senare och vice ordförande Mahesh Maskey gick i exil i Indien, men verksamheten fortsatte i stort sett som tidigare. Under sommaren 2005 var läget något lugnare men den regionala IPPNW-konferensen fick flyttas till Indien. Mahesh Maskey kunde sedan återvända från Indien. Under tiden kunde alla andra organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter och

demokrati utnyttja kontorets resurser och man kunde hålla möten och organisera sig.

Medlemmarna i PSRN har varit mycket aktiva i arbetet för fred och demokrati i Nepal och förklarar sig som "Strongly nonpartisan". PSRN:s grundare och ordförande Mathura Shrestha och andra medlemmar i föreningen har suttit fängslade pga sitt arbete för mänskliga rättigheter. Shrestha är respekterad i vida kretsar för sitt arbete och var med i den lilla grupp som förhandlade med maoisterna, förhandlingar som ledde fram till fredsavtalet i slutet av 2006. Den 15 januari 2007 installerades det nya parlamentet och en tillfällig konstitution godkändes. Nyval är utlyst till i sommar. Demokrati och fred igen, men till ett högt pris.

## **Politisk utveckling**

Politiska partier tilläts 1991 men maoistpartiet förklarades olagligt, medlemmarna tog till vapen och partiet blev senare en gerillarörelse. Den stora ekonomiska ojämlikheten i landet gjorde att de framförallt på landsbygden fick stort stöd. Stora områden behärskades av gerillan som uppskattningsvis sammanlagt hade 30 000 soldater mot kungliga arméns 100 000. Från mitten av 1990-talet förekom regelrätta, blodiga strider med den nepalesiska armén.

Den 5 april 2006 proklamerade kungen utgångsförbud. Några av PSRN:s läkare samlades dagen därpå tillsammans med höga politiker, domare och universitetsfolk för att diskutera vad man skulle göra. Armén hade order att skjuta mot alla som bröt mot utgångsförbudet. Vid vårt besök fick vi i detalj höra berättas om de dramatiska timmarna innan man slutligen kom fram till att man skulle bryta utgångsförbudet och på eftermiddagen gick man ut med plakat. Polis och militär anlände och arresterade 24 personer av vilka 6 tillhörde ledningen i PSRN. De fördes till polisbaracker utanför huvudstaden. Detta blev startskottet till ett allmänt brytande mot utgångsförbudet och miljoner människor gick ut på gatorna och protesterade. Under perioden som följde blev tusentals personer skadade och ett tjugotal dödades av polisen. The Model Hospital, under ledning av PSRN:s andre vice ordförande, var ett



*The model Hospital, inrymt i en tidigare textilfabrik, under ledning av PSRNs v. ordf Dr Bharat Pradhan, tog gratis emot alla som skadats i bråk med polisen.*  
Foto: Klas Lundius

av de sjukhus som gratis tog emot de skadade demonstranterna. Detta gjorde att massor med pengar, flera miljoner räknat i svenska kronor, strömmade in från privatpersoner och företag för att stödja sjukhusets verksamhet. Den 21 april ville kungen förhandla, men det var för sent och den 24 april gav kungen upp. Samtidigt återinstallerades det tidigare valda parlamentet, som varit suspenderat sen 2003, och senare tillsattes en regering. De fängslade aktivisterna släpptes direkt. Arbetet på en ny författning sattes igång och förhandlingarna med maoisterna ledde till att de lade ner vapnen. Fredsavtalet innebar bland annat att ett interimsparlament tillsattes där maoisterna fick 73 av de 330 platserna. Eftersom de kommunistiska partierna är i majoritet i parlamentet och samtliga är för republik, kommer sommarens parlamentsval samtidigt att bli en folkomröstning om huruvida republik ska införas i Nepal.

### Hälsovården i Nepal

Nepal har 6 000 läkare, men av dessa är minde än 4 000 verksamma i Nepal, andra är utomlands eller pensionerade. Läkarna är koncentrerade till huvudstaden och de andra större städerna, där en del också går arbetslösa eller har andra jobb. Landet har 27 miljoner invånare på en yta av 147 000 km<sup>2</sup>; det sträcker sig ca 80 mil från öster till väster och ca 30 mil från norr till söder, men stora delar är både bergiga och otillgängliga. Stora områden saknar vägar. Knappt hälften av den vuxna befolkningen är läs- och skrivkundig. Dessa omständigheter försvårar förstas utvecklingen av sjukvårdssystemet. För de fattiga i städerna finns sjukvård – förvisso otillräcklig – till låg kostnad på sjukhus

som drivs icke-kommersiellt. På landsbygden, där 85 procent av befolkningen bor, är man i praktiken hänvisad till de mobila sjukvårdsteam som kommer till byarna, oregelbundet och ofta med flera års intervall. Sjukdomspanoramat domineras av infektionssjukdomar och förlösningsskomplikationer. Spädbarnsdödligheten är hög. Bara tio procent av barnmorskorna på landsbygden är utbildade jämfört med femtio procent i städerna.

### Personliga reflektioner

Under vårt besök var det påtagligt att vi kom mitt upp i ett mycket viktigt skede i Nepals historia. Det nya parlamentet installerades den 15 januari och interimsförfattningen antogs, vilket dominerade nyheterna i TV och tidningar. En viss oro fanns om huruvida kungen ännu en gång skulle ingripa, men han ter sig mycket försvagad av de senaste årens händelser. Idealismen och engagemanget bland medlemmarna i PSRN imponerade starkt på oss. De arbetar ideellt på sjukhus för fattiga, deltar i hälsoupplysningskampanjer på landsbygden och är väldigt aktiva på universitetet. Att PSRN verkligen har en betydelsefull roll för hälsovårdens utveckling visas inte minst av att tre medlemmar varit hälsoministrar. En av medlemmarna sitter i det nya parlamentet och en är rådgivare till den nuvarande hälsoministern.

Norr om Kathmandu finns ett fantastiskt bergsområde, Langtang som lämpar sig utmärkt till bergsvandringar. På kartan var det mindre än 10 mil fågelvägen varför det syntes möjligt att åka dit över en dag. När vi frågade, visade de sig att resan dit först tog 11 timmar med buss och sedan två dagsetapper till fots!

I stället åkte vi västerut på det som man kallade "Highway No 1", vilken skulle vara en av landets bästa vägar, för att vi skulle få se hur det såg ut på landsbygden i ett område, till nyligen behärskat av maoisterna. Tung trafik med alla typer av varor från styckegods till olja samt persontransporter gick på denna bergsväg som var i mycket dåligt skick. Även lastbilarna såg ut att ha många år på nacken och de gick i några få km per timma uppför, samtidigt som en massa fordon skulle köra om på ställen där sikten ofta var skynd av kurvor. Vi besökte ett hinduiskt tempel med ett överflöd av ceremonier och offer av blommor och djur. Fascinerande och genuint! Återresan i kvällningen var ännu mer riskabel – lastbilarna vägrade tända strålkastarna och det var först när det blev helt mörkt som chaufförerna tände, men sparsamt. Mindre än hälften av fordonen hade baklyse.

Vid vägranterna satt man och hackade sten till makadam för hand och ungarna blandade sig med motorcyklar och tung trafik. Trafikolyckor är uppenbarligen ett stort problem, vilket framgick av de skador vi såg på sjukhusen. Motorcyklisterna har hjälm med resultat att underkäksfrakturer, enligt vad som uppgavs, var vanligare än skallskador.

### Slutsatser

Just den period som vårt avtal omfattar (2005-2007) visade sig vara den viktigaste perioden i Nepals demokratiska utveckling. Vi kan nog påstå att vi bidragit till denna framgångsrika utveckling och samtidigt har vi imponerats av den kraft och målmedvetenhet med vilken PSR jobbar. Läkarna och studenterna i PSRN är vana att arbeta ideellt och är angelägna om att inte bidragen, som en dag kommer att ta slut, skall göra dem beroende. Verksamheten i landet kommer de säkert att kunna bedriva på ideell bas i fortsättningen, men kontoret och den regionala verksamheten kan bli svåra att behålla efter 2007. Å andra sidan så är kontoret inte någon stor kostnad för SLMK, varför vi kanske kan tänka oss en övergångslösning där vi hjälper till även under 2008.

Sammanfattningsvis kan man säga att SLMK:s relativt lilla insats med SIDA:s hjälp har fått stor betydelse, framför allt för demokratiseringsprocessen i Nepal men även för att hålla samman IPPNW i Sydasiens.

*Klas Lundius - Martin Tondel*



# ... bilder från Nepal

Foto: Klas Lundius



Här möter vi ledningen i PSRN i konferensrummet på kontoret, från vänster Mahesh Maskey som var IPPNWs regionala vice president, vice president i PSRN och rådgivare till den nuvarande hälsoministern i Nepal, Klas Lundius och Martin Tondel från SLMK, Mathura Shrestha, grundare av och president i PSRN samt Bharat Pradhan, vice president i PSRN, fd hälsominister i Nepal och chef för The Model Hospital.



Som avskedsgåva fick vi några böcker om Nepal från professor Mathura Shrestha, ordförande och grundare av PSRN.



Skylten på huset utanför



Stora delar av Nepal är väglöst och när de





kontoret.



Offerhögtid vid ett Hindu-tempel i Ghurka-distriktet.



et finns vägar är dom ofta svårframkomliga.



Makadamtillverkning i vägkanten.



# Studenterna och det amerikanska nukleära arvet

Att befinna sig på konferens i USA är alltid stimulerande – man får känslan av att befinna sig på en plats där det skrivs historia. Så även denna gång på *Physicians for Social Responsibility's* studentkonferens (SPSR). Årets tema var "Medical Consequences of War". Det hela ägde rum på Stanford University i Palo Alto utanför San Francisco. Vi var tre representanter för *Nuclear Weapons Inheritance Project* (NWIP) på plats: Martina Grosch, Thomas Silfverberg och Wenjing Tao, alla från SLMK. Efter två månader av mailande med de studenter som arrangerade konferensen, fick vi delta med en tio minuter lång presentation av projektet och två workshops.

Syftet med vår presentation var att introducera NWIP för alla deltagare och locka dem till våra workshopar. Vi lyckades fånga intresset hos många studenter som efteråt kom fram för att fråga mer. På vår första workshop ville vi väcka diskussion kring ämnet kärnvapen och därmed sporra deltagarna till ökat intresse. Kärnvapenfrågan är inte alls särskilt uppmärksammas i studentarbetet inom PSR, och många var således inte så upplysta i ämnet. Vi stimulerade till diskussion genom att dela ut frågor som deltagarna fick diskutera i grupp. Dessa belyste kärnvapenproblematiken och varför så få unga engagerar sig i frågan. Som avslutning presenterade vi konceptet "Old & New Security", en modell ursprungligen utarbetad av Hans Levander. Vi förklarade bland annat att kärnvapen symboliserar *Old Security* och att vi måste utveckla *New Security*-tänkandet för att skapa en säkrare och mer jämlik värld. Gensvaret på denna vår första workshop var genomgående positivt. Strukturen



Martina Grosch förklarar vad som skulle hända om ett kärnvapen släpptes över staden. Foto: Thomas Silfverberg



Martina Grosch, Wenjing Tao och Chris Brubaker bygger broar mellan studenter i USA och Sverige. Foto: Thomas Silfverberg.

kan finslipas, men vi tycker att den fungerar så pass bra, att vi tänker fortsätta med liknande upplägg framöver.

Under vår andra workshop, som alla närvarande deltog i, inriktade vi oss mer på att diskutera vad de amerikanska studenterna kunde göra själva; när de kom hem från den här konferensen. I små grupper diskuterades idéer om hur man skulle kunna gå till väga. Några av förslagen var att samla e-post-underskrifter för skrotning av Trident i Storbritannien, samt att i möjligaste mån relatera det till USA:s eget Trident-system. Andra förslag var att genomföra årliga festligheter för att fira den globala nedrustningen (som alltså inte är reell ännu, men festligheten i sig skulle kunna fungera som en tankeväckare). Förhoppningsvis kan några av dessa idéer blomma ut och bli verklighet!

Under söndagslunchen arrangerade vi Target Palo Alto och pratade med förbipasserande amerikaner i denna lyxiga stad. Vi placerade vårt stora röda kryss på marken och delade ut flygblad om kärnvapenproblematiken och om risken för en militär konflikt med Iran. Intresset för att diskutera dessa frågor var svalt. Man kan förundras över hur starkt materiella värden verkar styra i detta stora land.

Höjdpunkter under konferensen var en paneldiskussion med krigsveteraner från kriget i Vietnam och från det pågående kriget i Irak. Dessutom höll den medicinska forskaren Les Roberts ett inspirerande tal. Les Roberts är en av författarna till den artikel i *Lancet* i höst-

tas där nya chockerande siffror på dödstalen i Irak publicerades. Enligt Roberts uppgår överdödligheten till cirka 650 000 sedan USA:s invasion i Irak 2003, vilket är tiobubbelt högre än vad den amerikanska regeringen påstår. Konferensen genomsyrades generellt av en Bush-kritisk stämning.

Sammanfattningsvis beklagar vi att det var så få studenter som kom till konferensen och att bara en bråkdel av dem arbetar med kärnvapenrelaterade projekt. Därför kändes det mycket viktigt att vara där och visa att det finns studenter som arbetar med nedrustningsfrågor, vilka ju inte bara berör USA.

Det glädjer oss att ett antal amerikanska studenter visade intresse för NWIP:s arbete och vi har skapat nya kontakter i USA. Vi tycker det är viktigt att de dels håller kärnvapendialoger på



Target X utanför Stanford University. Foto: Thomas Silfverberg

sina egna universitet och dels att de följer med på NWIP-delegationer till andra kärnvapenstater, något som vi genom tidigare erfarenheter har märkt är en viktigt tillgång för delegationerna. Intresset finns där, tyvärr är det ekonomiskt som är hämskon. Vi talade med några amerikanska läkare på konferensen om möjligheten för PSR att stödja sina NWIP-studenter i USA. De var spontant ganska positiva, men tyckte att vi skulle skicka in en målbeskrivning för NWIP till PSR med ett mer utförligt underlag för projektet. Vi tror att det även skulle hjälpa med påtryckningar från SLMK, som är den IPPNW-förening som stöttar NWIP mest.

Martina Grosch,  
martina\_grosch@hotmail.com

Thomas Silfverberg,  
thomas.silfverberg@slmk.org

Wenjing Tao,  
wenjing-nwip@hotmail.com

# SLMK öppnar dörrar och skapar förutsättningar för samarbete

*Svenska läkare och studenter i Teheran*

En mindre SLMK-delegation besökte Teheran 20-23 januari, sedan det första försöket med en större SLMK/IPPNW-delegation i oktober 2006 strandat. Värdefulla kontakter knöts med iranska läkare och medicinstudenter, förmedlat genom organisationen Society for Chemical Weapons Victims Support (SCWVS). Dessutom konsoliderades redan etablerade skolkontakter inom ramen för det svenska Life-Link Friendship-Schools-programmet. Resan hade inte kommit till stånd utan stöd från många SLMK-medlemmar.

## Delegationen

SLMK representanter var Gösta Artursson, tidigare ordförande i SLMK, Hans Levander, Wenjing Tao och Gunnar Westberg. Till delegation adjungerades Gustav Andersson från Umeå, kemist med expertkunskap om kemiska massförstörelsevapen. Gustav deltog vid tre tillfällen som FN-expert och observatör i Iran under kriget med Irak, och dokumenterade i rapporterna till FN att Irak använde kemisk krigföring, inkluderande senapsgas.

## Society for Chemical Weapons Victims Support – SCWVS

SCWVS bildades 2002 med officiellt status som en Non Governmental Organisation för att medicinskt, socialt och legalt stödja offren för den kemiska krigföring som Iran utsattes för under kriget mellan Iran och Irak 1980-1988. Dr Shahriar Khateri, som är ansvarig för organisationens allmänna och internationella relationer, blev själv som 14-åring utsatt för den kemiska krigföringen, och en bror till honom dog till följd av sådana skador. Totalt omfattas mer än 100 000 iranska offer av SCWVS:s verksamhet, varav 50 000 får medicinsk vård. Iranska



*Hans Levander t.v. och Gunnar Westberg t.h. planerar med Dr Khateri och Dr Soroush från Society for Chemical Weapons Victims Support, hur läkare i Iran kan bilda en PSR-Iran med affiliering till IPPNW. Foto: Kristina Levander.*

myndigheter är idag angelägna att informera om detta krigstrauma som i volym mäter sig med atombombningarna i Hiroshima och Nagasaki 1945, men som inte är kända i världen, och som inte fördömdes av den internationella opinionen då det pågick under 80-talet.

Enligt uppgifter från Irak användes under åren 1983 – 1988 så mycket som 19 500 kemiska bomber, 54 000 kemiska artilleripjäser och 27 000 kemiska kortdistansraketer. Irak har förklarat att omkring 1 800 ton senapsgas, 140 ton tabun och över 600 ton sarin användes under dessa år.

SCWVS fördömer alla massförstörelsevapen och uttryckte under vårt planeringsarbete en önskan om ett närmare samarbete med IPPNW. Angående organisationens programförklaring, se faktaruta.

## Möten och besök

SLMK-delegationen mottogs på flygplatsen av elever och lärare från en av Life-Link programmets 34 skolor i Iran. Vårt första besök var på det forskningsinstitut där SCWVS har sina lokaler. Man har där skapat

ett litet museum med foton från såväl Hiroshima som från senapsgasattacker. Gustav Andersson som forskar på senapsgasens biologiska mekanismer fick signera foton som togs av FN-delegationen under 80-talet där Gustav fanns med på bild. Senapsgas är idag fortfarande ett problem då det finns kvar dumpat på havsbotten (även runt Sveriges kuster) och är relativt lätt att framställa.

Vid ett seminarium fick var och en i SLMK-delegationen presentera sig och sitt arbete. Gösta Artursson beskrev hur han 1984 fick ta emot två soldater från Iran som transporterats till Arlanda och sedan till brännskadeavdelningen på Akademiska sjukhuset i Uppsala. Tre patienter fördes dessutom till Karolinska sjukhuset och några tiotal patienter fördelades till andra sjukhus i Europa. En av patienterna i Uppsala dog efter fåtal dagar i en bild av multiorgansvikt inklusive pancytopeni. Den andre soldaten överlevde och kunde efter några veckor återgå till kriget där han senare dog av skottskada. Hans son, nu 25 år gammal, deltog vid vårt seminarium och uttryckte sin stora tacksamhet



Gösta Artursson, tidigare ordförande i SLMK, möter sonen till den irakiske soldat som Gösta behandlade på Akademiska sjukhuset i Uppsala 1984. Soldaten överlevde senapsgasskadorna, återgick till krigsfronten och blev sedan skjuten vid krigsfronten. Foto: Kristina Levander.

till Dr Artursson nu 22 år senare. Wenjing Tao beskrev hur IPPNW-studenterna arbetar med bland annat Nuclear Weapons Inheritance Program, och fick snabbt en handfull iranska studenter att samlas för samtal kring fortsatt samarbete. Hans Levander talade om etiken i Life-Link

- programmet, där begreppet Care är centralt: Care for Myself – Care for Others – Care for Nature. Bland annat detta togs upp i nyhetsmedia samma kväll. Gunnar Westberg informerade om IPPNW:s struktur och program och välkomnade SCWVS:s läkare att bilda en delförening inom IPPNW.

Dagen därpå besökte vi tre rehabiliteringskliniker med anknytning till SCWVS, en för långtidsdrabbade med inre skador, en för psykiskt sjuka samt en för spinalskadade. Vi fick bland annat lära oss att progredierande lungskada – oblitererande bronkiolit med rethosta och andningsinsufficiens – är det vanligaste livshotande tillståndet för de som initialt överlevt senapsgas. Tillståndet är refraktärt mot kända farmaka.

Vi besökte även svenska ambassaden där vi fick fördjupad information om det iranska samhället.

#### Life-Link - programmet

Sista dagen besökte vi alla en skola som är medlem i Life-Link-programmet. Hela skolan, en flickskola, bjöd på ett överväldigande mottagande under knappt två timmar.

Själv besökte jag den Iranska UNESCO-kommitten för att diskutera framtida samarbete, vilket utföll positivt. Vid detta möte deltog även fem elever och en lärare från en pojkskola i Teheran. Eleverna presenterade en imponerande studie över orsakerna till

föreningar i Teheran: man hade funnit över 160 orsaker av elva olika typer. Rapporten skulle senare presenteras för Teherans borgmästare.

#### Sammanfattning och resultat

Dr Shahriar och Dr Soroush (medicinsk chef för SCWVS) planerar nu att bilda en PSR, Physicians for Social Responsibility inom SCWVS; denna PSR-Iran kommer att ansöka om affiliering till IPPNW!

Iranska medicinstudenter önskar mer kontakt med IPPNW-studenter, och ett uppföljande besök planeras redan i början av april, under ledning av SLMK-studenter.

En iransk läkare presenterade ett forskningsprogram som syftar till att beskriva Irak-Iran-krigets långtidseffekter på de överlevande. Hon framförde ett önskemål om samarbete som vi nu har spritt inom IPPNW.

Gustav Andersson fick kontakt med iranska kemister, och möjliga forskningsprogram diskuterades.

Life-Link programmet uppskattades, och önskemål framfördes om en internationell/regional Life-Link-konferens i Iran under 2008.

#### Några reflektioner

Myndigheterna i Iran önskar med all rätt att världen på ett bättre sätt skall få kännedom om Iraks kemiska krigföring mot Iran under åttaårskriget på 80-talet. Hur kopplar dagens unga iranier

## FAKTARUTA

*Society for Chemical Weapons Victims Support* beskriver målet med sin verksamhet på följande sätt:

”SCWVS är en NGO som erbjuder medicinsk rådgivning, samt socialt, legalt och kulturellt stöd till de mer än 50 000 överlevande iranska offren för irakiska kemiska vapen 1980-1988. I siffran ingår cirka 7000 civila offer. Ett annat viktigt mål för SCWVS är att genomföra fredsprogram och att stödja en icke-våldskultur och att arbeta med andra fredsorganisationer i världen för att ta praktiska

steg i riktning mot vår vision ’en värld utan massförstörelsevapen’.

Iraks användning av kemiska vapen under Irak-Iran-kriget 1980-1988 ledde till mer än 100 000 iranska militära och civila offer. Såväl organofosfater (nervgifter) som blåsbildande medel (senapsgas) användes ofta under kriget. Civila blev också mål för angreppen i gränsstäder och byar nära fronten där de kunde nås av flyg, raketer och artilleri. Flera tusen dog omedelbart i samband med gasattackerna men många överlevde och tvingades genomleva en långvarig och

smärtsam behandling av sina brännskador. De som fortfarande lever lider av en allvarlig progredierande hälsoförsämring. De biologiska mekanismerna bakom sjukdomssymtomen är ännu oförklarade, och någon effektiv behandling finns inte.

Vi önskar, genom att knyta samman dessa grupper av oskyldiga offer för massförstörelsevapen med andra fredsaktivister i världen, sprida ett budskap om goodwill och goda livsvillkor.”

(översättning från engelska:  
Hans Levander)

detta trauma till risken att bli angripna med kärnvapen av USA eller Israel?

Det iranska statsskicket är komplicerat med den religiösa ledningen i yttersta beslutsposition. Vi har fått informationen att vårt möte är rapporterat till biträdande utrikesministern, och att det bemötts med positiva reaktioner. SLMK delegationen tycks ha bidragit till förtroendeskapande kontakter.

Frågan om kärnvapen och Irans utrikespolitik berördes inte specifikt vid något av våra möten. Den officiella ståndpunkten är att Iran inte planerar att skaffa eller tillverka kärnvapen. Vi får hoppas att vårt besök och kommande samarbete kan bidra till att man förblir vid denna ståndpunkt. Iran har en komplicerad geo-politisk position, men en värdering av detta ligger inte inom min medicinska kompetens

eller inom SLMK:s mandat. Vår uppgift är endast att beskriva de medicinska konsekvenserna av kärnvapen-användning och andra massförstörelsevapen. Till detta kommer att vi kan bidra till dialog mellan länder och kulturer.

Vi ser fram emot att få samarbeta med iranska läkare inom våra IPPNW-program, i och utanför Iran.

*Hans Levander Uppsala*

## **Girl Power i Teheran**

**Vid en två timmars konferens med SCWVS fick delegationen tillfälle att tala med fem kvinnliga läkarstudenter från Teheran. I en femton minuters presentation under konferensen berättade jag om IPPNW:s studentaktiviteter och framför allt om Nuclear Weapons Inheritance Project (NWIP), samt visade bilder från några av våra delegationer. Detta tycktes väcka studenternas intresse och efter konferensen kom vi överens om ett kort möte.**

Under detta möte förklarade sig studenterna intresserade av att på sitt universitet starta en lokalgrupp med läkarstudenter. De var mycket engagerade och ställde många frågor. Jag delade ut lite informationsmaterial och vi resonerade kring vilka typer av aktiviteter de skulle kunna organisera. Ett av problemen som kom upp var att de flesta aktiviteter inom NWIP:s ramar är anpassade för länder med yttrandefrihet. Vi kom överens om att det bästa vore om NWIP kunde skicka en mindre delegation av erfarna studenter till Teheran för att hjälpa dem att starta den lokala gruppen, undervisa dem i dialogmetoder och brainstorma kring passande aktiviteter. Förhoppningsvis kan de värva ett tjugotal intresserade studenter som vi kan föra dialoger med. För närvarande diskuteras det om möjligheten för NWIP att åka dit i början av april.

Mitt intryck var att studenternas engagemang mot massförstörelseva-



*Let us smile and laugh together for Peace* är ett kampanjförslag från Life-Link skolor i Iran - här praktiserat av medicin studenterna. Foto: Kristina Levander.

pen inte minst grundade sig på att de själva hade drabbats i olika utsträckning. Under Iran-Irak-kriget (1980-88) användes kemiska vapen mot både soldater och civila. Några av studenterna hade förlorat både släktingar och nära vänner i attackerna. De har en önskan om att informera studenter från andra länder om konsekvenserna av de kemiska attackerna, en möjlighet som exempelvis ges i samband med internationella och regionala studentkonferenser i IPPNW:s regi.

Under delegationen fick vi också möjlighet att träffa flera andra studenter som tolkade och guidade oss runt staden. En av dem var Leila Moein

som många av de svenska studenterna träffade på världskongressen i Helsingfors. För mig var det anmärkningsvärt att alla studenter vi kom i kontakt med var tjejer. Det kan tyckas långsökt, men det får mig faktiskt att tänka på tidigare presidentval i Iran där den reformvänliga Khatami valdes (och sedan omvaldes) till president, inte minst tack vare kvinnors och unga människors röster. Kvinnor i Iran kan påverka och förhoppningsvis kan tjejerna jag mötte i Teheran bidra med sin del till startandet av ett PSR Iran. Sann Girl Power!

*Wenjing Tao*

# Ingen officielle indvendinger fra Danmark mod fornyelse af UK's atomvåben-systemer

Mødet i Udenrigsministeriet, afholdt 13.12.06. var foranlediget af DLMK's henvendelse til udenrigsminister Per Stig Møller for at drøfte de britiske planer om at renovere Trident Missile System. Vor dialoggruppe bestod af John Avery fra Pugwash, stud.med. Maja Nordbrandt, Cæcilie Buhmann og Niels Dahm fra DLMK. Vi blev modtaget af kontorchef Jesper Vahr og to medarbejdere fra Udenrigsministeriets sikkerhedspolitiske kontor.

Diskussionsemnerne var medicinske konsekvenser ved brug af kernevåben, UK's fornyelse af Trident, fare for sammenbrud af NPT (Ikke-sprednings Traktaten), nukleare våbens ulovlighed, indirekte skade gennem de enorme udgifter til atomvåben frem for til sociale formål, faren for nuklear terrorisme, forslag om Europa som kernevåbenfri zone samt mulighed for Danmark som vært for Artikel VI Forum i 2008.

Vi beskrev kort de medicinske konsekvenser ved brug af atomvåben, med eksemplerne Hiroshima og Nagasaki og de scenarier man har kunnet opstille bl.a. med erfaringerne fra prøvesprængninger. Pointerede sundhedsvæsenets magtesløshed i tilfælde af brug af atomvåben, den genetiske arv og miljøpåvirkningen.

Vore hovedbekymringer var brug af kernevåben ved uheld, sammenbrud af NPT og nuklear terrorisme, dels p.gr.af ca. en mill. kg utilstrækkelig beskyttet højt beriget uran i Rusland, dels faren for revolution i Pakistan, hvor atomvåben kunne falde i hænderne på terroristiske grupper. Og et terroristisk, nukleart angreb mod New York vil være umuligt at forhindre, idet 300.000 containere anløber havnen hvert år, umulige at kontrollere effektivt. Store laster af korn og olie kunne også anvendes som skjulested for en atombombe.

Om omkostningerne til nukleare våben fremførte vi, at summerne hertil unddrages konstruktivt brug som bekæmpelse af fattigdom og sygdom. Udgifterne til fornyelse af UK's Trident Missile System beløber sig til 300 mia. kroner, hvortil kommer lignende beløb til vedligeholdelse. Siden 1940 har USA brugt 5.7 trillioner dollars på kernevåben. Efter vor opfattelse var det bedre at bruge pengene på sociale problemer. Om renoveringen af Trident anførte Jesper Vahr, at det var en balanceret beslutning: antallet af spræghoveder var nedsat fra 200 til 160, et skridt i den rigtige retning i henhold til art. VI i NPT. NATO anser Trident som en nuklear paraply. Danmark bekender sig til betydningen og nytten af kernevåben. Vi påpegede at kritikere mener, at systemets levetid er længere end anført, og at verdenssituationen jo kunne ændre sig, og at afståelse fra renoveringen kunne være et eksempel til efterfølgelse for verden og dermed understøtte NPT. Til spørgsmålet om hvorvidt Danmark ville anbefale UK dette, svarede Jesper Vahr klart nej, Danmark kan ikke afvise et behov for denne sikkerhed.

Den danske regering betragter nuklear spredning som den alvorligste fare. Det Internationale Atomenergi Agentur (IAEA) må have en øget, vigtig rolle. NPT bør ændres på en sådan måde, at berigelse af uran og al oparbejdning af brugt brændsel må under direkte kontrol af IAEA. Om de atomvåben, kernevåbenmagterne besidder, udtalte han, at de er nødvendige til afskrækkelse, de er politiske våben, og anvendelse af dem er overordentlig usandsynlig. Vi anførte, at der har været talrige tilfælde hvor verden har været tæt på kernevåbenkrig, og gav eksempler, og at der før eller siden er stor sandsynlighed for, at atomvåben vil blive brugt.

Fremtiden for NPT, med fare for komplet sammenbrud af 2010 Review Conference diskuteredes. Her var der nogen uenighed om hvorvidt faren for nuklear spredning er knyttet til atomvåbenmagternes forpligtelse til at nedruste hurtigt i overensstemmelse med art.VI. Vi fandt, at disse to aspekter er stærkt sammenkædede. At kernevåbenmagterne må leve op til denne forpligtelse.

Vi berørte spørgsmålet om kernevåbens ulovlighed og refererede til udtalelserne fra Den Internationale Domstol, WHO og WMA.

Sluttelig fortalte Cæcilie om sin deltagelse i Nobel Fredspris-modtagernes konference i Rom, hvor senator Douglas Roche, Canada, forespurgte hende hvorvidt det var muligt, at den danske regering ville godkende og give lidt finansiell støtte til afholdelse af Artikel VI Forum konference i Danmark i 2008. Mødet arrangeres af Middle Powers Initiative. Jesper Vahr svarede, at han ville se på dette og vende tilbage hertil.

Vi takkede Jesper Vahr og hans kolleger for venlighed og opmærksomhed, og at vi så frem til flere diskussioner med dem om kernevåbenproblemer.

Efterfølgende diskuterede vi i delegationen mødets forløb, som vi var godt tilfredse med. Der var to hovedpunkter af uenighed med Udenrigsministeriet: sandsynligheden for at kernevåben ville blive brugt, hvis verden beholder dem i lang tid, og graden af sammenknytning mellem ikke-spredning og nuklear nedrustning. Enighed på vigtige punkter: Den alvorlige fare ved nuklear spredning og nuklear terrorisme samt behovet for at styrke IAEA's magt og budget.

*Niels Dahm, DLMK*

## Danske Læger Mod Kernevåben

18. nov. 2006

Hr. udenrigsminister Per Stig Møller  
Udenrigsministeriet  
Asiatisk Plads 2  
1448 København K

### **Vedr.: Englands overvejelser om opgradering af Trident Missile System.**

Kære Per Stig Møller

Danske Læger Mod Kernevåben, den danske fraktion af IPPNW (International Physicians for the Prevention of Nuclear War) har med bekymring læst om Englands planer om mulig fornyelse af det u-båds baserede Trident Missile System. Systemet har kostet meget store summer at etablere og vedligeholde og vil koste endnu mere at forny, og det har en nuklear slagstyrke, der er mange gange større end bomben over Hiroshima i 1945.

Nu, mere end 10 år efter afslutningen af den kolde krig, kan vi ikke se, at det er relevant at opretholde en sådan slagstyrke. Der er ingen stormagt, der længere truer UK eller den Vestlige verden.

Vi anser det for et muligt gennembrud i den globale nedrustning, hvis England, støttet af Europæiske partnere som Danmark, kunne være foregangsland ved at undlade modernisering af deres Trident Missile System. Og på længere sigt spille en rolle i arbejdet for at gøre Europa til en atomvåbenfri zone.

Vi foreslår derfor, at der snarest indledes forhandlinger internationalt i FN-regi m.h.p. afskaffelse af alle verdens atomvåben.

Vi arbejder jo i det hele taget med oplysning om atomvåbenenes voldsomme sundhedsskadende virkninger og for afskaffelse af disse våben. Vi mener også, at verden var bedre tjent med at bruge de store summer, som fremstilling af og vedligeholdelse af atomvåben og oprustning i det hele taget koster - til bekæmpelse af fattigdom og sygdom i u-landene. Hvilket også ville have store, gunstige sikkerhedsmæssige konsekvenser.

Vi vil anmode om et møde i Udenrigsministeriet med f.eks. 4 deltagere fra DLMK og Pugwash for en drøftelse af ovenstående.

Med venlig hilsen

Povl Revsbech, formand og  
Niels Dahm, kasserer

# Medicinska konsekvenser av en nukleär attack mot Iran

När detta skrivs i slutet av februari 2007 talar många om möjligheten av en amerikansk attack mot Iran. Vår amerikanska systerförening *Physicians for Social Responsibility*, PSR, bedriver en intensiv kampanj mot kri-

get. På deras hemsida [www.psr.org](http://www.psr.org) finner man en länk till sidan *No to war on Iran* med krav på en diplomatisk lösning. PSR har publicerat en stor annons som återges här under. I det *factsheet* som man länkar till ger man

en beskrivning av *Medical consequences of a nuclear attack on Iran*.

Av de många mål som övervägs i de strategiska dokument som blivit tillgängliga är det i minst två som "fordrar" kärnvapen för att slås ut. Det

gäller anläggningen för framställning av uranhexafluorid utanför Isfahan och anläggningen med ultracentrifuger i Natanz. Båda ligger djupt nergrävda, så djupt att endast stora atombomber kan förstöra dem. PSR använder i sitt scenario tre atombomber om 340 kt för vardera målet. Eftersom detonationerna skulle ske i marken blir det radioaktiva nedfallet omfattande. Man beräknar i detta scenario att 2,6 miljoner människor skulle dö inom 48 timmar. Ett stort antal skulle få stor svår strålrpåverkan, kanske 10 miljoner.

Kanske väljer USA att enbart anfälla Natanz, som ligger i ett ökenområde med ringa bebyggelse i närheten. Skulle vindriktningen emellertid vara ogynnsam skulle även i detta fall en stor del av befolkningen i miljonstaden Isfahan komma att utsättas för livsfarliga stråldoser.

*Gunnar Westberg*



**IF YOU LIKE WAR IN IRAQ**

**YOU'LL LOVE WAR ON IRAN.**

An ominous pattern of provocative words and acts from the White House points to a new war: a "preventive" strike on Iran.

"All options are on the table," says the Bush Administration. Does that include a nuclear option? Yes, they have refused to rule out using nuclear weapons.

Nuclear or not, the fallout from this attack will be catastrophic. Iran is three times larger than Iraq. It has vast resources and intense national pride. It can wreak havoc on oil markets. It can retaliate against Israel or the Gulf States. In Iraq and Afghanistan, 175,000 U.S. soldiers could be the victims of a surge of anger at America.

But doesn't Iran refuse to talk? That is White House Fiction. Two serious offers from the Iranian leadership have been rejected out of hand by the White House.

No one wants a nuclear-armed Iran. The reality is that bombing Iran will likely strengthen the hard-liners' hand and ensure that Iran will one day become a nuclear state.

The American people want diplomacy, not another war. Four out of five Americans favor direct talks with Iran. Congress must make the White House listen to the people.

**CONGRESS MUST NOT ALLOW THE PRESIDENT TO ATTACK IRAN.**

PEACE ACTION EDUCATION FUND • COUNCIL FOR A LIVABLE WORLD • CAMPAIGN AGAINST SANCTIONS AND MILITARY INTERVENTION IN IRAN • NATIONAL IRANIAN AMERICAN COUNCIL • WAND EDUCATION FUND • JUST FOREIGN POLICY

 **PSR**  
PHYSICIANS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY

[WWW.PSR.ORG](http://WWW.PSR.ORG)





## INTERNATIONELL UTBLICK

Red Inge Axelsson  
Frösön ([inge.axelsson@miun.se](mailto:inge.axelsson@miun.se))

### Domedagsklockan närmare midnatt



” WASHINGTON, D.C. and  
LONDON, ENGLAND  
/// January 17, 2007 ///

The Bulletin of the Atomic Scientists (BAS) is moving the minute hand of the Doomsday Clock two minutes closer to midnight. It is now 5 minutes to midnight. Reflecting global failures to solve the problems posed by nuclear weapons and the climate crisis, the decision by the BAS Board of Directors was made in consultation with the Bulletin's Board of Sponsors, which includes 18 Nobel Laureates.

BAS announced the Clock change today at an unprecedented joint news conference held at the American Association for the Advancement of Science in Washington, DC, and the Royal Society in London. In a statement supporting the decision to move the hand of the Doomsday Clock, the BAS Board focused on two major sources of catastrophe: the perils of 27,000 nuclear weapons, 2000 of them ready to launch within minutes; and the destruction of human habitats from climate change. In articles by 14 leading scientists and security experts writing in the January-February issue of the *Bulletin of the Atomic Scientists* (<http://www.thebulletin.org>), the potential for catastrophic damage from human-made technologies is explored further.”

BAS föreslår följande omedelbara åtgärder:

- Minska beredskapen att avfira kärnvapen i Ryssland och USA
- Sluta tillverka kärnvapenmaterial, innefattande höganrikat uran och plutonium både i militära och civila anläggningar.
- Diskutera seriöst riskerna med kärnvapenspridning från civil kärnteknologi.

*The Bulletin of the Atomic Scientists*  
<http://www.thebulletin.org/>

### Italien: Mottagare av Nobels fredspris uttalar sig

”The use of a nuclear weapon against a state without nuclear weapons is patently immoral. Use against a state with nuclear weapons is also suicidal. These weapons have no value against terrorists or criminals. Progress toward a safer future is not thwarted from a lack of practical, threat-reducing policy options. The problem is a lack of political will.”

Från 7<sup>th</sup> World Summit of Nobel Peace Laureates som ägde rum i Rom i november 2006. IPPNW var representerat vid mötet.

[www.pugwash.org](http://www.pugwash.org)

### Kofi Annan går...

FN:s avgående generalsekreterare Kofi Annan höll den 11 december 2006 ett avskedstal i Kansas City, Missouri, där han berättat att de 10 åren som generalsekreterare hade lärt honom fem viktiga saker:

“So that is four lessons. Let me briefly remind you of them: First, we are all responsible for each other's security. Second, we can and must give everyone the chance to benefit from global prosperity. Third, both

security and prosperity depend on human rights and the rule of law. Fourth, states must be accountable to each other, and to a broad range of non-state actors, in their international conduct.

My fifth and final lesson derives inescapably from those other four. We can only do all these things by working together through a multilateral system, and by making the best possible use of the unique instrument bequeathed to us by Harry Truman and his contemporaries, namely the United Nations.”

—  
“These five lessons can be summed up as five principles, which I believe are essential for the future conduct of international relations: collective responsibility, global solidarity, the rule of law, mutual accountability, and multilateralism. Let me leave them with you, in solemn trust, as I hand over to a new Secretary-General in three weeks' time.”

Kofi Annans tal kommenteras i en ledare i julnumret för *the Lancet*. Ledaren framhåller *the Millennium Development Goals* (MDGs) som Annans viktigaste bidrag till den internationella folkhälsan. Han lyckades få 192 länder att enas om att arbeta för att dessa mål ska uppnås.

*United Nations Secretary-General:  
Statements*

[http://www.un.org/News/press/docs/2006/stories/statments\\_full.asp?statID=40](http://www.un.org/News/press/docs/2006/stories/statments_full.asp?statID=40)

Kofi Annan's positive legacy for health (editorial). *The Lancet* 2006;368(9554):2186.

### ... och Ban Ki-moon kommer

”The true measure of the success for the United Nations is not how much we promise, but how much we deliver for those who need us most.”

Ban Ki-moon när han inför Generalförsamlingen accepterade utnämningen till generalsekreterare för FN

### USA: Kissinger med vänner i Wall Street Journal

Två amerikanska f.d. utrikesministrar, en f.d. försvarsminister och en f.d. senator skrev i början av januari att

kärnvapenavskräckning är föråldrad. För 20 år sedan, den 10 oktober 1986, möttes Reagan och Gorbatsjov i Reykjavik och var nära att olagligförklara kärnvapen till år 2000 – men deras respektive rådgivare satte stopp för en så framsynt politik.

Nu föreslår en grupp ex-politiker bl.a. att kärnvapenländerna ska minska på antalet egna kärnvapen, öka varningstiden och avskaffa kortdistans-kärnvapen; att USA ska ratificera det fullständiga provstoppsavtalet; och att produktionen av höganrikat uran och vapenplutonium ska upphöra.

*The Wall Street Journal 4 January 2007 (citerad av Ohmy News <http://english.ohmynews.com>)*

### USA: Oetisk forskning

Kärnvapen är en fasansfull följd av god vetenskap. Eugenik och lobotomi är grymheter grundade på dålig vetenskap. Det är några slutsatser i en läsvärd essä av en jurist och etiker i Cerebrum, en öppet tillgänglig, elektronisk tidskrift. Essän har medfört att etiker och neurobiologer har bildat ett 'Neuroethics Society': <http://neuroethicssociety.org/>

Greely HT. Knowing sin: making sure good science doesn't go bad. Cerebrum June 2006. [www.dana.org/pdf/cerebrum/art\\_0606\\_greely.pdf](http://www.dana.org/pdf/cerebrum/art_0606_greely.pdf)

### USA: Förberedelse för nukleär terror

Forskare från Kalifornien diskuterar i en artikel i Nature hur det internationella samfundet kan förebygga och förbereda sig för terroristernas kärnvapen genom att samarbeta genom den internationella atomenergikommissionen IAEA och internationella databaser.

Den andra artikeln fastnar i min PubMed-sökning fastän den knappast är medicinsk – men ändå intressant. Forskare, också denna gång vid Stanford University, räknar hur alla containers som skeppas in i USA ska kunna undersökas med avseende på uran och plutonium för vapen (eller redan i vapen). En sådan organisation skulle kosta miljard dollar.

Nature 2006;443(7114):907-908

Wein LM et al. Preventing the im-

portation of illicit nuclear materials in shipping containers. Risk Anal. 2006 Oct;26(5):1377-93.

### Storbritannien: Trident replacement

Omröstningen i Parlamentet om Tridentsystemet (ubåtar med kärnvapenmissiler) har skjutits upp till mars 2007. Lagen tillåter regeringen att ensamt bestämma i frågan men Tony Blair har lovat att parlamentet ska få rösta.

[http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk\\_news/politics/4805768.stm](http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/4805768.stm)



Bilden är från SLMK:s brittiska systemorganisation MEDACT <http://www.medact.org/>

### Canada:

I Canada blåste Physicians for Global Survival (PGS) och Weapons of Mass Destruction Commission (WMDC) i höstas liv i debatt om kärnvapen. Dr Dale Dewar från PGS uppmanade Canadas premiärminister att visa ledarskap genom att kräva att icke-spridningsavtalet upprätthålls och att de nordkoreanska ledarna, och inte det nordkoreanska folket, utsätts för sanktioner. Dr Hans Blix, ledare för WMDC, uppmanade alla stormakter att göra ärliga ansträngningar att minska mängden kärnvapen för att göra det lättare att övertyga andra länder att inte skaffa kärnvapen. Blix hänvisar till WMDC:s rapport (<http://www.wmdcommission.org/>).

*Canadian Medical Association Journal 2006;175(11):1360.*

### Libyen

Libyen har övergett sina planer på att bli en kärnvapenmakt, samarbetar i utredningarna av A.Q. Khans smuggling av kärnvapentechnologi och har betalt skadestånd till anhöriga till offren för explosionen på ett Pan Am-plan som störtade i Lockerbie, Skotland, 1988. Libyen vill komma in i det globala samfundet och få tillgång till modern teknologi för utvinning av olja. Men ett problem återstår att lösa: frigivning av fem bulgariska sjuksköterskor och en palestinsk läkare som dömts till döden för att de smittat ned libyska barn med HIV, en uppenbarligen falsk anklagelse. Fortsättning följer.

Garrett L (2006) Six imprisoned health-care workers in Libya are pawns in a far larger strategic game. PLoS Med 3(11): e514. doi:

[10.1371/journal.pmed.0030514](https://doi.org/10.1371/journal.pmed.0030514)

### Kärnvapenhotet inte mindre, men delvis förändrat!

” – De stora konflikthärdarna kommer allt mera i förgrunden såsom Mellanöstern, Irak, Iran, Afghanistan och Sudan. Hotet från massförstörelsevapen har en koppling till sådana konfliktområden. Trots att vi lämnat kalla kriget står ännu närmare 30 000 kärnvapen laddade i världen, ständigt redo att användas.

Det sa Palmeacentrets ordförande **Lena Hjelm-Wallén** vid ett seminarium om massförstörelsevapen i Uppsala:

– Indien och Pakistan har skaffat sig kärnvapen. Israel har kärnvapen, utan att deklarerat sig ha dem. Iran förnekar att man är på väg att skaffa kärnvapen. Nordkorea säger sig däremot inneha kärnvapen.

–Men det är inte bara kärnvapenspridningen som är ett problem, utan också att de fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet moderniserar och inte nedrustar sina kärnvapenarsenaler, enligt sina förpliktelser i icke-spridningsavtalet, NPT. Och beskedet som nått oss i dagarna från Storbritannien är oroväckande, om att även det landet nu beslutat att modernisera sin kärnvapenstyrka.”

[www.palmecenter.se](http://www.palmecenter.se) 2006-12-15

## Kärnvapenkrig mellan låginkomstländer

En amerikansk forskargrupp har räknat fram ett scenario med ett krig mellan två nya kärnvapenstater med detonation av 100 bomber med Hiroshimastyrka (dvs. mindre än 0.3 promille av jordens kärnvapensprängkraft) över tropiska städer. Beräkningar tyder på minskning av värme, nederbörd och ozonlager under flera år med minskning av de globala skördarna. Det finns numera mycket bränsle i stora städer, s.k. *megacities*, också i låginkomstländer och solen i tropikerna skulle värma molnen från bränderna och lyfta dem upp i stratosfären där de skulle finnas kvar under lång tid.

De direkta krigshandlingarna skulle genom hetta, eldstormar och radioaktivitet döda lika många människor som andra världskriget. Sedan kunde utebliven skörd och andra miljöskador döda ytterligare miljoner människor. Ett enda megaton kärnvapen kan leda till globala klimatändringar som är större än alla kända klimatförändringar i historien. Det finns nu på jorden kärnvapen med en sammanlagd sprängkraft på ca 5000 megaton. Den nukleära vintern efter ett kärnvapenkrig mellan stormakter beskrevs redan på 1980-talet (bortglömd idag?). Nytt är att ett "regionalt" nukleärt krig mellan t.ex. Indien och Pakistan inte skulle förbli regionalt utan leda till en global ekologisk katastrof.

Robock A et al. *Climatic consequences of regional nuclear conflicts. Atmos. Chem. Phys. Discuss.*, 6, 11817-11843, 2006  
<http://www.copernicus.org/EGU/acp/acpd/6/11817/acpd-6-11817.htm>

## Iran: Behövs kärnkraft?

Irans strävan efter kärnkraft förefaller som hyckleri, som en dålig ursäkt för att uppnå förmåga att tillverka kärnvapen. Men det behöver inte vara hyckleri enligt en forskare vid Johns Hopkins i Baltimore, USA, som publicerar sin rapport i den prestigefulla tidskriften PNAS. Tar man hänsyn till att oljekällorna långsamt sinar samtidigt som den inhemska efterfrågan

ökar så kommer Irans oljeexport att ha gått ner till nollnivå någon gång 2014-2015, alltså om bara 7-8 år!

Min egen slutsats: solen skiner och vinden blåser över oljefälten. Iran bör ha goda möjligheter att omvandla sol- och vindenergi till elenergi.

R. Stern. *The Iranian petroleum crisis and United States national security. Proc Natl Acad Sci U S A.* 2007 Jan 2;104(1):377-82.

## Nigeria, Schweiz, Spanien och Sverige: Spår efter kärnvapenprov, kärnvapenolycka och upparbetning av kärnkraftsavfall

Om jag minns rätt gjorde Frankrike sina första kärnvapenprov i Sahara-öknen innan man flyttade de "ofarliga" proven längre bort från Frankrike, till Söderhavet. Nu har tyska forskare grävt i Nigerias jord och i de översta 25 cm jord funnit Cs-137 som minne från kärnvapenexplosionerna. Cesiumet vandrar ned i jorden med en hastighet av 1.8 mm/år. Inte ens Afrika är skonad från kärnvapenutfall, även om stråldoserna dessbättre är låga.

Liknande studier har gjorts av glaciäris i Schweiz (I-129) och jord i Sverige där Cs-137, liksom i Nigeria, fortfarande finns ytligt i jorden. I Spanien har man studerat plutonium och uran på det ställe där ett NATO-bombplan tappade atombomber för över 30 år sedan.

Ajayi IR et al. Concentration and vertical distribution of <sup>137</sup>Cs in the undisturbed soil of southwestern Nigeria. *Health Phys.* 2007 Jan;92(1):73-7.

Jimenez-Ramos MC et al. On the presence of enriched amounts of <sup>235</sup>U in hot particles from the terrestrial area affected by the Palomares accident (Spain). *Environ Pollut.* 2007 Jan;145(2):391-4.

Reithmeier H et al. Estimate of European <sup>129</sup>I releases supported by <sup>129</sup>I analysis in an Alpine ice core. *Environ Sci Technol.* 2006 Oct 1;40(19):5891-6

Almgren S, Isaksson M. Vertical

migration studies of <sup>137</sup>Cs from nuclear weapons fallout and the Chernobyl accident. *J Environ Radioact.* 2006;91(1-2):90-102

## Kazakstan: Cancer i matstrupen vanligare nära kärnvapenprov

I Kazakstan har man sedan 1960-talet följt incidensen av cancer i två kohorter. Den ena består av befolkningen i 10 byar som exponerats för radioaktivt nedfall från atmosfäriska kärnvapenprov i Semipalatinsk 1949-1962. Den andra utgörs av sex byar som klarat sig undan nedfallet. Uppföljning av esofagus cancer visar signifikant ökad förekomst i den exponerade kohorten.

Bauer S et al. Esophagus cancer and radiation exposure due to nuclear test fallout: an analysis based on the data of the Semipalatinsk historical cohort, 1960-1999. *Radiat Biol Radioecol.* 2006 Sep-Oct;46(5):611-8

## USA: Vem ska hjälpa offer för bioterrorism?

En studie utförd av en ekonomiskt och politiskt oberoende organisation i USA visar att landet inte alls har förberett sig för katastrofer som pandemisk influensa, bioterrorism eller naturliga katastrofer. Av alla delstater får endast Oklahoma godkänt! I Storbritannien är det inte bättre: bara 24 % av stora akutmottagningar har isoleringsrum för infekterade patienter. Fast offer för bioterrorism har i alla fall sjukhus att köa utanför, till skillnad från överlevande från ett kärnvapenanfall.

Ready or Not? Protecting the public's health from diseases, disasters, and bioterrorism 2006. Trust for America's Health  
[www.healthymamericans.org](http://www.healthymamericans.org)

Oklahoma, OK: emergency preparedness in the USA (editorial). *The Lancet* 2006;368(9554):2186

Anathallee M. et al. Emergency departments (EDs) in the United Kingdom (UK) are not prepared for emerging biological threats and bioterrorism. *Journal of Infection* 2007;54(1):12-17.

## **A tale of radium, love, and death**

Per Olov Enquists bok om Blanche och Marie Curie får lysande recensioner i *the Lancet*: "...there would seem no reason not to buy it and read it instantly". Recensenten prisar den inblick Enquist ger av den moderna tidens intåg med Marie Curie, Einstein, Freud - och radium.

*The Lancet*  
2006;368(9554):2201-2202.

## **Sverige: SIPRI**

Årsboken 2006 från fredsforskningsinstitutet SIPRI har sammanfattats på flera språk, bl.a. svenska, och återfinns på SIPRI:s hemsida.

[www.sipri.org](http://www.sipri.org)

## **Sverige: Jan Eliasson ser tillbaka på livet i FN**

"global issues in today's world are not only global; they very much are national and even local to an equally strong degree." — "This means that international decisions have a strong domestic impact and that national decisions have international repercussions to a larger degree than ever before."

"The digital divide is a fact – there are more computers in New York than in all of Africa."

"My point with this is that we have strong reasons to strengthen, to put it simply, good globalisation but equally strong reason to combat the bad globalisation."

"We must develop strategies to deal with weapons of mass destruction, terrorism and organized crime. Right now we run the risk of losing control over these fatal global dangers. We have to deal with them both separately and as inter-twined. We urgently need to revive or update the elements of the Non-Proliferation Treaty. We need to deal both with the manifestations of terrorism and with the conditions which help recruitment of new terrorists. And we must stop the cancerous growth of organized crime which undermines not only the rule of law but democracy itself."

Tal vid SIPRI:s 40-årsjubileum  
<http://anniversary.sipri.org/speeches/eliasson.html>

# **DLMK:s Bestyrelse**

### **Formand:**

Povl Revsbech  
Langdalsvej 40, 8220 Brabrand  
Tlf. 86 26 47 17  
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

### **Bestyrelsesmedlem:**

Anton Aggernæs  
Godthåbsvej 22, 4. tv  
2000 Frederiksberg  
Tlf. 38 34 35 07  
E-mail: aggernaes.a@dadlnet.dk

### **Deputy councillor:**

Jacob Obbekjær  
Lundedammen 42, 2605 Brøndby  
Tlf. 36 75 13 10  
E-mail: obbekjar@dadlnet.dk

### **Deputy councillor, redaktør:**

Klaus Arnung  
Kæmpehøjvej 3, 2950 Vedbæk  
Tlf. 45 66 11 81  
E-mail: k.arnung@dadlnet.dk

### **Kasserer:**

Niels Dahm  
Hovedvej 14, Avernakø, 5600 Fåborg  
Tlf. 62 61 83 61  
E-mail: dahm@avernak.dk

### **International councillor:**

Cæcilie Bøck Buhmann  
Refnæsgade 53, 3. tv  
2200 København N  
Mobil-tlf. 26 18 95 06  
E-mail:  
cbuhmann2002@yahoo.com

### **International councillor:**

Lars Folmer Hansen  
Dalmosevej 23  
2400 København NV  
Tlf. 33 15 82 99  
E-mail: folmer@dadlnet.dk

### **DLMK:s sekretariat:**

c/o Povl Revsbech  
Tlf. 86 26 47 17  
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

Medlemskab opnås ved indbetaling af årskontingent på Giro 8 03 91 00  
300 Dkr for læger og pensionister  
100 Dkr for studenter  
200 Dkr for støttemedlemmer

DLMKs hjemmeside: [www.dlmk.dk](http://www.dlmk.dk)

# SLMK:s STYRELSE

## 2007 – 2008

**Ordförande:** **Frida Sundberg**, Norra Ågatan 5B,  
416 49 Göteborg, tel 031-700 88 08,  
e-post: frida.sundberg@slmk.org

**Vice ordf:** **Martin Tondel**, Lekparksvägen 2,  
582 75 Linköping, tel 013-39 64 74,  
e-post: martin.tondel@slmk.org  
**Leonore Wide**, Ljuskärsvägen 35,  
133 31 Saltsjöbaden, tel 08-717 65 17,  
e-post: leonore.wide@slmk.org

**Sekreterare:** **Meit Krakau**, Danarövägen 19,  
182 56 Danderyd, tel 08-753 13 50,  
fax 08-755 78 55,  
e-post: meit.krakau@slmk.org

**Co-president IPPNW** **Gunnar Westberg**, Solbänksgatan 9,  
413 19 Göteborg, tel. 031-82 86 92 (b),  
mobiltel 0762-17 30 23  
e-post: gunnar.westberg@slmk.org

### Övriga

#### Ordinarie

**Hans Levander**, Vårdkasvägen 11, 756 55 Uppsala,  
tel 018-32 43 47, fax 018-32 00 84,  
e-post: hans.levander@slmk.org

**Monika Palmgren**, Slottsvägen 6, 169 69 Solna,  
tel 08-578 354 28 (a), e-post: monika.palmgren@slmk.org

**Sara Smedegård**, Geijersgatan 20C, 652 18 Karlstad,  
tel 054-10 12 02, mobiltel 0702-15 80 17  
e-post: sara.smedegard@slmk.org

**Martina Grosch**, Erikstorpsgränd 6, 4 tr, 217 54 Malmö,  
mobiltel 0739-08 85 29, e-post: martina.grosch@slmk.org

**Camilla Mattsson**, Flogstavägen 87 B,  
752 72 Uppsala, tel 018-46 36 96  
e-post: camilla.mattsson@slmk.org

**Vendela Englund-Burnett**, Mimergatan 13,  
654 60 Karlstad, tel + fax 054-21 29 42,  
e-post: vendela@slmk.org

**Johannes Norberg**, (Studentrepresentant)  
Fysikgränd 33:310, 907 31 Umeå, tel 070-275 42 22,  
e-post: johannes.norberg@gmail.com

#### Suppleanter

**Gösta Alfvén**, Svartensgatan 20, 116 20 Stockholm,  
tel 08-643 47 02 + fax efter telefonanmälan  
e-post: gosta.alfven@slmk.org

**Mats Hogmark**, Gruvgränd 33, 791 62 Falun,  
tel 023-138 18, mobiltel 0709-515 272,  
e-post: mats.hogmark@slmk.org

**Nelli Jonasson-Filippova**, Madlyckevägen 24,  
542 32 Mariestad, tel 0501-474 62,  
e-post: nelli@slmk.org

**Anna Jones**, Önsbacken 13, 791 94 Falun,  
tel 023-180 90, e-post: anna.jones@slmk.org

**Jan Larsson** (Infobladsansvarig),  
Linnégatan 2G, 753 32 Uppsala, tel 018-14 62 12,  
e-post: jan.larsson@slmk.org

**Bengt Lindell** (IT/kommunikationsansv),  
Bättre Tiders Gränd 18, 393 59 Kalmar,  
tel + fax 0480-201 84, mobiltel 070-647 23 47  
e-post: bengt.lindell@slmk.org

**Anneli Schmauch**, Språkgränd 1, 907 33 Umeå,  
tel 090-19 91 48, fax 090-785 17 17 (a),  
e-post: anneli.schmauch@slmk.org

**Annika Rydberg**, Fredrikshögsgatan 1, 903 36 Umeå,  
tel 090-77 64 99, e-post: annika.rydberg@slmk.org

**Karin Stenstedt**, Alviksvägen 17, 167 53 Bromma,  
tel 08-25 56 38, e-post: karin.stenstedt@slmk.org

**Christina Vigre Lundius**, Håkantorpsmölla,  
284 91 Perstorp, tel 0435-347 31, fax 0435-353 27,  
e-post: christina.vigre.lundius@slmk.org

**John Henriksson**, Järnvägsgatan 17, 824 43 Hudiksvall,  
tel 0650-311 95, mobiltel: 0733-42 31 10  
e-post: john.henriksson@slmk.org

#### Revision

##### Auktoriserad revisor

**Jan Anders Nilsson**, Öhrlings PricewaterhouseCoopers,  
Box 1215, 251 12 Helsingborg, tel 042-37 72 00,  
e-post: jan-anders.nilsson@se.pwc.com

##### Auktoriserad revisor, suppleant

**Jonas Grahn**, Öhrlings PricewaterhouseCoopers,  
Torsgatan 21, 113 97 Stockholm, tel 08-555 330 00,  
e-post: jonas.grahn@se.pwc.com

##### Föreningsrevisor

**Ylva Stjernholm-Vladed**, Tomtebogatan 10, 2tr,  
113 39 Stockholm, tel 08-31 63 81

##### Föreningsrevisor, suppleant

**Kristina Olofsson**, Varvsgatan 3b, 824 50 Hudiksvall,  
tel 0650-102 56, e-post: kristina.olofsson@slmk.org

#### Kassör och kanslichef:

**Klas Lundius**, Håkantorpsmölla, 284 91 Perstorp,  
tel 0435-351 58, fax 0435-353 27, mobiltel 070-520 83 58  
e-post: klas.lundius@slmk.org

#### Valberedning:

**Carin Odhner**, (sammankallande)  
Sturevägen 30, 182 74 Stocksund,  
tel, 08-755 50 29, e-post: carin.odhner@sll.se

**Thomas Silfverberg**, Gustafsvägen 4, 169 58 Solna,  
tel, 08-27 86 11, e-post: thomas.silfverberg@slmk.org

Avsändare:  
SLMK, c/o Lundius  
Håkantorpsmölla  
284 91 PERSTORP  
Sweden

**Begränsad  
eftersändning**

Vid definitiv eftersändning  
återsänds försändelsen med  
nya adressen på baksidan

# SLMK-delegation besöker Iran

Läs mer på sid 17



**Dr Shahriar Khateri förevisar foton av nervgasskadade militära och civila offer från Iran-Irak-kriget 1980-88. Fredsmuseet vid SCWVS i Teheran. Foto: Kristina Levander.**



**Fredsseminarium med SLMK / IPPNW vid Society for Chemical Weapons Victims Support. Grunden läggs för bildandet av PSR-Iran. Foto: Kristina Levander.**



**Skolungdomars appell: Act Locally - Share Globally  
Foto: Kristina Levander.**

**Iranska medicinstudenter  
flockas med intresse kring  
Wenjing Tao från SLMK för att  
höra mer om Nuclear Weapons  
Inheritance Programme.  
Foto: Kristina Levander.**

